

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΓ'. - φύλ. 28 * ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 5 ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ 1915 * ΑΡΙΘΜΟΣ 573

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Χωρισμός. - Ένας περίπατος. - Άνοιξη. - Ψυχή. - Άγάπη. - Ποιητής.
ΕΙΡΗΝΗ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ. Τα συνέτα της Θεατρίας.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ. Το μεγάλο παιδί (συνέχεια).
ΣΑΙΣΠΗΡ 'Ο 'Οθέλλος (συνέχεια).

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Ίδας - Ί. Δραγούμης.
ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ - ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ. - Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ. - ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΙΔΑΣ - Ι. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Σε μιὰ μελέτη μου γιὰ τὸν Ίδα, ποὺ μοῦ τὴ ζητήσανε βιαστικὰ τὸν περασμένο χειμῶνα τὰ Ἀλεξανδριανὰ «Γράμματα» καὶ ποὺ ἀκόμα δὲν τὴν τυπώσανε γιατί, λέει, εἴτανε δὲν ξέρω πόσα μέτρα καὶ πόσους πούντους μακριά, σὲ μιὰ μελέτη μου κριτικὴ γιὰ τὸ ἔργο, καὶ γενικὰ γιὰ τὴ δράση τοῦ Ίδα, συμπέρασμα πὼς πρέπει ὁ ἐκλεχτὸς αὐτὸς πολιτικὸς καὶ συγγραφεὺς νὰ μπεῖ μιὰν ὥρ' ἀρζότερα μέσα στὴ Βουλὴ, γιατί ἐκεῖ εἶναι ἡ θέση του καὶ γιατί ἀπὸ κείνη τὴ θέση θὰ μπορέσει νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ μεγάλα του πολιτικὰ ὄνειρα.

Ὅ,τι εἰκίθηκα τότε, ἔρχεται καὶ τὸ πραγματοποιεῖ, ὡς ἔργο αὐτοεξαγνισμοῦ, σήμερα ὁ νομὸς τῆς Φλώρινας, στέλλοντας ἀντιπρόσωπό του στὴ Βουλὴ τὸν Ί. Δραγούμη, ὄχι σὰν ἓνα βουλευτὴ μέσα στοὺς τόσους, μὰ σὰ μιὰ ξεχωριστὴ πολιτικὴ φυσιογνωμία, ποὺ γλήγορα θὰ ἐπιβληθεῖ κεῖ μέσα καὶ γλήγορα θὰ ἀνάβῃ τὰ σκαλοπάτια ποὺ φέρνουνε στ' ἀνώτατα πολιτικὰ ἀξιώματα.

Γιατὶ ὁ Ί. Δραγούμης μπαίνει στὴ Βουλὴ μὲ πρόγραμμα ὁρισμένο. Ξεφυλλίστε τοὺς τόμους τοῦ «Νουμᾶ», μελετεῖστε τὰ βιβλία του καὶ θὰν τὸ δεῖτε τὸ πρόγραμμα αὐτό. Ὁ Ίδας μᾶς ἔδειξε καὶ μᾶς δείχνει χρόνια τώρα πὼς ἔννοεῖ νὰ πολιτευτεῖ ὁ Ί. Δραγούμης. Κι ὅσοι εἴχαμε τὴν τύχη καὶ τὴν τιμὴ νὰ συνεργαστοῦμε μαζί του, ἔχουμε ἀκλόνητη πεποίθηση πὼς ὁ Ί. Δραγούμης δὲ θ' ἀθετήσῃ καμμιὰ ὑπόσχεση τοῦ Ίδα, δὲ θὰ πωσοδρομήσῃ μπροστὰ σὲ κανένα ἐμπόδιο, δὲ θὰ ῥηθεῖ σὲ κανένα συβιβασμό, δὲ θὰ λοξέψῃ οὔτε πιθαμὴ ἀπὸ τὸν ἴσιο καὶ φωτεινὸ δρόμο ποὺ ὁ Ίδας χάραξε.

Ἐχοντας γιὰ σημαίᾶ του παλιτικὴ τὴν πλατὰ δημοτικιστικὴ ἰδεολογία, δὲ θὰ ζη-

τήσῃ νὰ ἐπιβληθεῖ κάνοντας ἄβαρα ἰδανικῶν, μὰ τὸ ἐναντίο, θὰ ζητήσῃ νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ἰδεολογία του καὶ ν' ἀνυψωθεῖ, ὄχι ὑποχωρώντας, μὰ προχωρώντας ἀγέρωχα στὸ δρόμο του καὶ τραβώντας κι ἄλλους ἑξοπίσω του.

Λὲν ξέρω, γιατί δὲν τὸν ἄκουσα ποτὲ νὰ μιλάει δημόσια, ἂν εἶναι προικισμένος καὶ μὲ τὸ χάρισμα τοῦ λόγου, ἂν κατέχει τὴν τέχνη. ρητορεύοντας, νὰ σαγηνεύει καὶ νὰ παρασέρνει. Μπορεῖ νὰ τῶχει κι αὐτὸ τὸ χάρισμα δὲν ξέρω. Ξέρω ὅμως τᾶλλο, πὼς συζητώντας πείθει καὶ πὼς εἶναι ἀδύνατο σὲ μιὰ συντροφιά ὅσο διαλεκτὴ κι ἂν εἶναι, μιλώντας νὰ μὴν κυριαρχήσῃ καὶ νὰ μὴν ἀναγνωριστεῖ ἀπ' ὄλους γι' ἀρχηγός.

Ὅντας ἑσωτερικὸς ἄνθρωπος, ἀπὸ πρώτῃ ματιὰ φαίνεται κάπως ἀποκρουστικὸς. Μὰ λίγο νὰν τονὲ σχετιστεῖς, νὰ θελήσῃ νὰ σοῦ δείχῃ λίγο, πᾶει, δέθηκας. Συζητώντας προχτές, μόλις μαθεύτηκε δὴ ἡ ἐκλογικὴ του ἐπιτυχία, μὲ κάπιο κοινὸ μας φίλο, τονὲ ρώτησα :

— Μὰ θὰ μπορέσει νὰ κάμῃ κόμμα μέσα στὴ Βουλὴ;

— Δὲ σημαίνει, μοῦ ἀποκριθῆκε θὰν τοῦ τὸ κάμουν ἄλλοι τὸ κόμμα...

Ἀλήθεια μεγάλη αὐτὴ καὶ τὴ θάμασσα. Βέβαια. Ἄλλοι θὰ τοῦ τὸ κάμουν τὸ κόμμα. Ὅσοι θὰναι σὲ θέση νὰ ἐπιμήσουν τις σπάνιες πολιτικὲς του ἀρετὲς. Θὰν τοῦ τὸ κάμῃ τὸ κόμμα κ' ἓνας ἄλλος μεγάλος κομματάρχης του : Ἡ Ἀνάγκη. Γιατὶ δὲ γίνεται. Ἀργὰ ἢ γλήγορα, μὲ τὸ δρόμο ποὺ παίρνουν τὰ πράματα, ὁ τόπος αὐτὸς θὰ αἰστανθεῖ τὴν ἀνάγκη νὰ κυβερνηθεῖ ἀπὸ ἓναν ἴσιο, εἰλικρινή, πλατύθυρο, ἀληθινὰ μοντέρνο πολιτικὸ, καὶ

τότε κατὰ τὴν ἔδρα ποῦ θὰ κάθεται ἐκεῖνος θὰ κοιτάξει.

Καὶ τότε θὰ γλυκοχαράξει καὶ ἡ μεγάλη ἡ μέρα ποῦ θὰ σημάνουν οἱ ὀρθρινὲς καμπάνες τὴ νίκη τὴν τελιωτικὴ τοῦ Δημοτικισμοῦ. Γιατὶ ἂν ὕστερ' ἀπὸ ἓνα Βενιζέλο, ποῦ ἐργάστηκε γιὰ τὸ μεγάλο τὸ ζήτημα προδρομικά, ἔρθει ἓνας Ἴδας ὡς πρωθυπουργός, τὸ 107. ἄρθρο, ποῦ ντροπιάζει τὸ καινούριο μας τὸ Σύνταγμα, θὰ μουμιοποιηθεῖ καὶ θὰ σταλθεῖ στὸ ἀρχαιολογικὸ μουσεῖο.

Ἔτσι λοιπόν, ἂν τὴν ἐκλογικὴ ἐπιτυχία τοῦ Δραγούμη τὴ γιορτάζουμε σήμερα ὡς νίκη πολιτικὴ, γλήγορα θάρθει ἡ μέρα ποῦ θὰ τὴ γιορτάσουμε καὶ ὡς νίκη τοῦ Δημοτικισμοῦ.

Αὐτὸ τὸ γράφω καὶ τὸ ὀπογράφω μὲ τὴν πεποίθησι πὼς ὁ νέος πολιτικὸς δὲ θὰ βγάλει ποτὲ ψεύτικα τὰ λόγια μου, δὲ θάρρηθεῖ ποτὲ τίς ἰδέες του καὶ τὴν Ἰδέα, κι ἂν ἀκόμα μιὰ τέτλια ἄρνησι θὰ τὸν ἔσωζε ἀπὸ σίγουρο πολιτικὸ θάνατο.

Δ. Η. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΣΟΝΕΤΑ ΤΗΣ ΘΕΑΤΡΙΝΑΣ.

Ἐμπνευσμένος ἀπ' τὴ μεγάλη γυναίκα τῆς σκηνῆς, ποῦ μοιάζει γιὰ μᾶς τοὺς ἀποκαμωμένους σὰν τὴ δροσιά τῶν οὐρανῶν, ἔγραψεν ὁ ποιητὴς ἓνα διβλίο : τὰ σονέτα τῆς θεατρίνας. Δὲ θὰ θέλῃσω νὰ τὰ κυτάξω μὲ τὸ φακὸ ποῦ μεγαλῶνει τὰ χαρακτηριστικὰ, κοντὰ στὰ ὄρατα καὶ τὰ ἄσκημα. Γιατὶ καὶ τοῦ κριτικοῦ θαρρῶ τὸ προτέρημα βρίσκεται ὄχι στὸ νὰ δημιουργῇ θέσεις γιὰ ἀσύστηρῆ συζήτηση, μὰ νὰ ξέρῃ νὰ παίρῃ ὕψος ἀνάλογο μὲ τὸ ἔργο ποῦ τοῦ δίνεται, μὲ τὸ σκοπὸ ποῦ τοῦ δίνεται τὸ ἔργο, κι' ἀκόμα μὲ τίς ἀξιώσεις ποῦ ἔχει ὁ συγγραφεὺς γι' αὐτό. Ἀπόλυτα δὲν μπορούμε νὰ κρίνουμε, οὔτε καὶ πρέπει, ὅσο δὲν ἔχουν ξεκαθαριστεῖ τὰ πνευματικὰ ἐπίπεδα, ὥστε κάθε ἔργο μόνου του καὶ σὰν ἀπὸ συνείδησι νὰ παίρῃ τὴ θέτη του, καὶ στὰ ἔργα ἀνάμεσα καὶ στὴν ἐκτίμησή μας.

Μ' αὐτὰ θέλω νὰ εἰπῶ προκαταβολικὰ ὅτι τὰ σονέτα τῆς θεατρίνας μ' ἔλο ποῦ φαίνονται διβλίο, μὲ γενικώτερο προσορισμὸ, δὲν εἶνε παρὰ σὰν τὸ ἔμμετρο ἀνιστόρημα μιᾶς πλούσια αἰσθηματικῆς ἐντύπωσις, γιὰ ὀρισμένον ἄνθρωπο καὶ μὲ ὀρισμένο σκοπὸ : Νὰ συγκινήσῃ ὅπως ἔτυχε, ὅπως τὸ θέλησεν ἡ στιγμὴ κι' ὄχι τὸ μακρὸ βασάνισμα τοῦ νοῦ, ποῦ δείχνει ἔλο στρογγυλώτερα καὶ πολυεδρώτερα τὰ σχήματα. Ὁ ποιητὴς σχεδὸν μᾶς τὸ λέει. Μακρὰ ἀπὸ κάθε πρὸ σοβαρῆ φιλοδοξία, δὲν θέλησε παρὰ νὰ τραγουδήσῃ. Ἐκστατικὸς μπροστὰ στὴν ποιότητα τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ ἠθικοῦ τῆς καλλιτέχνιδος, νὰ εἰπῇ συμπαθητικὰ

τὴν πρώτη τοῦ ἐντύπωσι καὶ νὰ τῆς χάρισῃ τὴ διάθεσι τῆς δόλοτρεμῆς ἐκεῖνης ὥρας. Κι' ὅσο γι' αὐτὸ, τὸ μπόρεσε. Οἱ στίχοι του, ἂν δὲν ἀφίνουν στὴ μορφή τῆς ποιήσις κάτι ποῦ νὰ δείχνῃ πὼς πέρασε πνεῦμα δημιουργό, ὅμως ἐβγήκαν ἀπὸ ἓνα ἐλέφλογο ψυχικὸ καμίνι, καὶ περπατοῦν στοὺς δρόμους τῶν μυθίων μας τὴν ἀνθρώπινη συγκίνηση. Νὰ, ἔτσι συγκινεῖται ἓνας ποῦ δὲν ξέρῃ νὰ καταθέτῃ μαστορικὰ τίς διαφορὰς τεχνικῆς ἀξίης, γιὰ ν' ἀνοιχτῇ ἀπάνω ἀπ' τὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἐσωτερικοῦ, ἐκεῖνο ποῦ ἐσάλεψε βαθύτερά του. Μὰ γι' αὐτὸ δὲ θὰ πρέπει πάλι νὰ διατεθῶμε πρὸς τὸ ἔργο ἀρνητικὰ, προσπερνώντας τίς μικρότερες ἀρετὲς ποῦ μπορεῖ νὰ ἔχῃ. Οἱ ἐναντιότητες καὶ οἱ δυσκολίες εἶνε σὰν τείχη κυκλώπεια ποῦ τ' ἀπαντᾷ ὁ ἀνώτερος τεχνίτης. Δὲν καταδέχονται νὰ ὑψωθοῦν μπροστὰ στοὺς νεοφώτιστους. Ἔτσι κι' ἐδῶ. Παραμερισμένα τὰ ρεύματα, ἴσως ὁ δρόμος καὶ πηδηχτὸ τὸ βῆμα. Περνάει μιὰ ἀπρόντιστη τραδαδούρικη μούσα. Τὶ τὸν μέλλει τὸν ποιητὴ νὰ δώσῃ ἀκαίριον τὸ καλλιτεχνικὸ περίγραμμα καὶ τὴν προοπτικὴ ποῦ μπορεῖ νάχῃ μιὰ τέτοια ψυχὴ ; Ἡ γυναίκα τοῦ σκλάβωσε τὰ μάτια, κι' αὐτὸ θέλει νὰ εἰπῇ δυνατώτερα. Γι' αὐτὸ βλέπουμε πὼς καὶ τὸ κίνημά του νὰ πάῃ κοντὰ τῆς, ἔχει χαραχτήρα περισσότερο ἀνθρώπινον, παρὰ καλλιτεχνικόν. Δὲ μοιάζει μὲ τίς εὐλαδικῆς χειρονομίες πρὸς κάτι ξεχωριστό μὰ μὲ ψηλάφισμα, ποῦ σὰν ἀποτέλεσμα ἔχει τὴν πιὸ ὀλιστικὴν ἡδονή. Κι' ἀφου τῆς ἔδωκε τὰ χέρια καὶ τὴν ἔλιγυσε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὴ δίπλωσε μὲ τὰ σύγνεφα καὶ μὲ τὰ φῶτα τοῦ ψυχικοῦ του ὀρίζοντα καὶ τὴ μάλαξε στοὺς κόλπους του σὰν κερί, θέλησε νὰ τὴν τραγουδήσῃ. Ποιὸς ἔρει ; Ἐλπίζοντας ἔτσι τὴν κάθαρση τοῦ ἑαυτοῦ του. Μὰ ἡ φωνὴ μας δὲν εἶναι παρὰ ἡ συνέχεια τῶν ἐσωτερικῶν μας κινήματων. Εἶνε ἡ συνείδησή μας στὸ φῶς. Εἶνε μουσικοποιημένη, ἡ πράξις μας. Καὶ μ' ἔλο ποῦ τὸ τραγοῦδι τοῦ τρικλιζει ἀπ' τὴ μελωδία κι' ἀπ' τοὺς καπνοῦς, δὲν ἔχει ἄλλη συμπαθητικὴ γραμμὴ ἐκτὸς ἀπ' τὴν εἰλικρίνεια. Αὐτὸ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀρνηθῇ. Κάθε λέξι τρέμει, καθόλου διανοητικὰ μὲ ἔλες τίς φιλοσοφικῆς παρενθέσεις τοῦ ποιητῆ. Μὰ τρέμει ἀνθρώπινον. Εἶνε κάθε μιὰ σὰν ἓνας μικρὸς ὀργανισμὸς, ποῦ λειτουργεῖ κατὰ τὸ γράμμα τῆς ζωῆς. Ὡ. νᾶφθανε ἡ ζωὴ καὶ λίγο ψηλότερα, ποῦ εἶναι νεκρὸς οἱ χῶρες !

Δὲν ἔχω τόπο νὰ δώσω πλατύτερα τίς αἰτίεις ποῦ ἀρνήθησαν στὸν ποιητὴ τὴ δύναμη τοῦ ἀνώτερου ψυχολόγου. Ἡ Κοτοπούλη περισσότερο ἀπὸ κάθε Ἑλληνίδα τοῦ κύκλου τῶν ξεχωριστῶν, κρατᾷ μέσα τῆς σὲ ἔνωσι παρὰδεξά αἰνιγματικὴ ὁμορφίεις δυνατῆς μὰ πάντα ἀντιμαχόμενες. Ἰόσο, ποῦ δύσκολα θὰ δώσῃ κανεὶς τὴν ψυχοπνευματικὴ τῆς ὑπόστασι. Μοῦ φαντάζει σὰν ἓνας βράχος στὴν ἀκρὴ τοῦ γκρεμοῦ, ἀνθοσκεπασμένος ἀπ' τὴν πνοὴ τῶν ἐναντιῶν. Ὁ ἀξενᾶς τῆς λυγίζει καὶ νευρώνεται, παίρνει κάθε τόσο μεταμορφώσεις ἐκπληκτικῆς, ποῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξηγηθοῦν τραγοιδιστὰ καὶ ἀβασάνιστα. Καὶ ὕστερα χύνε-

τα: στο μέτωπο, σάν άχτινοβόλημα των βλων που πέ-
 ρασαν και που στάθηκαν μέσα της, έ υπέρτατα πνευ-
 ματικός ίσκιος. Πώς να τον εξηγήσουμε παιζοντας ;
 Ελά μοιάσουμε το παιδί, που γιομίζοντας τα χεράκια με
 βότσαλα στην άκρη της άμμουδιάς, θαρρεί πώς κρατεί
 έλο το νόημα της θάλασσας. "Όμως για μας με τα
 έσωτερικά πέλαγα, ή βούη που έρχεται δεν πρέπει να
 μας φέρη το μήνυμα πως βαθύτερα κρυφοζούν μεγα-
 λείτερες και σκοτεινότερες όμορφιές ;

Μά έ ποιητής μου είναι της σχολής των αύθορμη-
 των. Και σάν τέτοιος μου φτάνει πως ξέρει ν' άφιερώ-
 νεται: έτσι έλοκληρωτικά.

ΕΙΡΗΝΗ ΛΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΓΕΡ. ΣΠΑΤΑΛΑ : «Αιμάτων σταλαχτίτες» ποιήμα-
 τα. 'Αθ. 1915. Αρ. 1. Μόνο ένας που δε σκαμπάζει καθό-
 λου από ποίηση ή που έχει τσαλαπατήσει κάθε ήθικη μο-
 ρει να ειρωνευτεί το βιβλίο του Σπαταλά και να γράφει
 γλυκανάλατες έξυπνάδες για δαύτο. Γιατί το μικρό βιβλίο
 του Σπαταλά μες στις 32 σελίδες του κλείνει ποιήματα σάν
 την «Άφιέρωση», σάν τη «Ματαιότης» σάν τον «Καπιταλι-
 σμό», σάν του; «Αντίλαους» και το «Δείλι της 'Αθήνας»
 που σταματάνε τον καλοσυνείδητο κριτικό και που ή δε
 γεννάνε πλέριο το θαυμασμό, ως τόσο του κεντάνε την
 όρεξη νάν τά ξανά άβίσει γιατί κ' ιδέες έχουνε και στί-
 χους καλούς; τα περισσότερα, και λυρισμό όχι λίγο. Φυσικά
 όμως ένας που θαμάζει την «Ωδή σ'ό γάιδωρο» και λι-
 γόνεται με το «Αίτικό δαντελωτό πνεύμα» που ανακαλύπτει
 μέσα σέ μια ήλιθία και σαχλή θεατρική έπιθεώρηση, πως
 να νιώσει το έργο ενός ποιητή και να μιλήσει καλοσυνεί-
 δητα γ' αυτό! Οι δημοσιογραφικοί κριτικοί που συγκινη-
 θήκανε τώρα τελευταία, και με όλο τους το δίκιο, με τα
 «Σονέτα της Διατρινας» του κ. Κυπριαίσιου, μπορούσαν να
 φιλάξουνε, δίχως να ζημιώσουν τα ύπεροχα αυτά συνέτα,
 και λίγο, αν ή ένθουσιασμό, σεβασμό τουλάχιστο και γιά
 τα ποιήματα του Σπαταλά. Το σεβασμό αυτόνε, που τον
 άγνωθήκανε οι δημοσιογράφοι, του τονό δίνουμε μες άνε-
 πιφύλαγα.

"Όσοι φίλοι μας καλύτεροδν άκόμα τη συντροφή τους,
 παρακαλούμε να μας τή στείλουνε, λογαριάζοντας και πως
 το χαρτί άκριβητε σημαντικά και πως, «ένεκα ό πόλεμος»,
 ή «Νουμάς» με χίλια βάσανα και θυσίες κρατιέται. 'Αν κι
 αυτά δεν τους συγκινούν, τότε ζήτω ό δημοτικισμός! - και
 να μη βιασκαθοδμε!

Καιτις ύπεροβαρός κύριος έγραψε κάπου πως ό
 «Νουμάς» πληρώθηκε 50, 500 (δέ θυμούμαστε καλά πό-
 σες) δραγμές για το άρθρο που δημοσίεψε στο περιομένο
 φύλλο για το καινούριο βιβλίο του ποιητή Σικελιανού. Τόν
 παρακαλούμε τέτια χοντρά χωρατά να μην τά ξαναγράψει
 γιατί ό τυπογράφος τά πιστεύει κ' έρχεται με το λογαρια-
 σμό στο χέρι νάν του τον ξοφλήσουμε.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άγορά κτήματος διά την Άβερόφειον
 Γεωργικήν Σχολήν Λαρίσης.

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Έχοντες υπ' όψει το άρθρον 1 (έδ. β' και γ') του υπ'
 αριθ. 260 νόμου του 1914, ως και την υπ' αριθ. 9 από 30
 'Ιουλίου έ. έ. γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού συμβουλίου
 της γεωργίας, προκειμένου να προβώμεν εις την αγοράν 200
 στρεμμάτων γαιών διά την Άβερόφειον Πρακτικήν Γεωρ-
 γικήν Σχολήν Λαρίσης, προσκαλούμεν τους ιδιοκτήτας, όπως
 εντός μηνός από της δημοσίευσεως της παρούσης διά της
 'Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, υποβάλωσι τάς προσφοράς
 αυτών εις το καθ' ήμάς 'Υπουργείον.

Οι όροι ούς δέον αί γαίαι να πληρώσιν είσιν οι εξής :

- 1) Αί γαίαι πρέπει να συνεχώνται με τάς γαίας της Σχο-
 λής και να είνε παραποτάμιοι ή ή άρδευσις αυτών να μη
 απαιτή μεγάλας δαπάνας.
- 2) Το έδαφος να είνε κατάλληλον διά φυτώρια δένδρων
 ίδιως και διά κηπουρικά είδη.
- 3) Νά είνε έλεύθεραι παντός βάρους ή δουλείας και να
 εύρίσκωνται εις την άποκλειστικήν κυριότητα του ιδιοκτήτου.
- 4) 'Η προσφορά γενήσεται κατά στρέμμα (1000 τ. μέ-
 τρων).
- 5) Περί της καταλληλότητος των γαιών θέλει άποφανθή
 ή υπό του άρθρου 1 του ως άνω νόμου 260 του 1914 όρι-
 ζόμενη 'Επιτροπή.

'Η παρούσα δημοσιευθήτω μόνον διά των έχουσών έγ-
 γραφον έντολήν έφημερίδων.

Έν 'Αθήναις τή 21 Αυγούστου 1915

Ο 'Υπουργός

ΑΝΔΡ. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Πρακτικά μαθήματα Οίνολογίας

'Η δευτέρα σειρά των πρακτικών οίνολογικών μα-
 θημάτων δι' οίνοπνευτώλας, κτηματίας, οίνουποιός
 κλπ. άρχεται την 10 Σεπτεμβρίου και λήγει την 4ην
 'Απριλίου έ. έ. Κατά το χρονικόν τουτο διάστημα θέ-
 λουσι γίνη 20 μαθήματα οίνολογίας και πρακτικά
 άσκήσεις επί 40 εν συνόλω ώρας εις το οίνολογικόν
 έργαστήριον.

'Η διδασκαλία θέλει περιστραφή εις την καλήν οίνο-
 ποιήσιν προς έπιτυχία οίνων και ίδιως ρητινίτου, κα-
 λής ποιότητος, υγιεινών και εύδιατηρήτων.

Πάς έπιθυμών να παρακολουθήση, τά μαθήματα
 ταύτα δέον να υποβάλη αίτησιν επί πεντηχοταλέπτου
 χαρτοσήμου προς το Γεωργικόν Τμήμα του 'Υπουρ-
 γείου μέχρι της 10 Σεπτεμβρίου.

Είς συμπλήρωσιν της διδασκαλίας θέλουσι γίνει μία
 ή δύο έκδρομαι εις οίνουποιεία περίξ των 'Αθηνών.

'Η παρούσα δημοσιευθήτω μόνον διά των έχουσών
 έγγραφον έντολήν έφημερίδων.

Έν 'Αθήναις τή 1 Σεπτεμβρίου 1915

Ο 'Υπουργός

Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΟΥΓΙΛΙΑΜ ΣΑΙΞΠΗΡ

Ο ΟΘΕΛΛΟΣ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΘΕΟΤΟΚΗ

5—

ΠΡ. ΜΟΥΣ. Καλά, κύριε, δὲν παίζουμε πλιά.

ΧΩΡΑΤ. Ἄν ἔχετε καμία μουσική ποῦ νὰ μὴν ἀκούεται, ἔμπρός, ξαναρχίστε· μὰ καθὼς λένε, ὁ στρατηγὸς δὲν ἔχει μεγάλη ἔγνοια ν' ἀκούει μουσική.

ΠΡ. ΜΟΥΣ. Δὲν ἔχουμε καμία τέτοια, κύριε.

ΧΩΡΑΤ. Τότες βάλτε τὴ μαντούρα τῆς γκάϊδας σας μέσα στὸ ἀσκή της, γιὰτι θέλω νὰ φύγω. Ἀμέτε, σκορπιστεῖτε στὸν ἀγέρα, φευγάτε.

Οἱ μουσικοὶ φεύγουν.

ΚΑΣ. Μ' ἀκούει ὁ τίμιος φίλος μου;

ΧΩΡΑΤ. Ὅχι, τὸν τίμιο φίλο σου δὲν τὸν ἀκούω, ἀλλὰ ἐγὼ ἀκούω ἐσένα.

ΚΑΣ. Σὲ παρακαλῶ, ἀφῆσέ τα αὐτὰ τὰ ἀστεία καὶ πάρε το γιὰ δικό σου αὐτὸ τὸ φτωχὸ τσεκίσι. Ἄν ἡ ἀρχόντισσα ποῦ ὑπερτελεῖ τὴ γυναίκα τοῦ στρατηγοῦ μας εἶναι σηκωμένη, εἰπές της πῶς ἕνας κάποιος Κάσσιος τὴν παρακαλεῖ γιὰ μίαν μικρὴ χάρη: θέλει νὰ τῆς εἰπεί δύο λόγια. Τὸ κάνεις;

ΧΩΡΑΤ. Ἀπὸ τὸν ὕπνο εἶναι σηκωμένη, κύριε, κι' ἂν ἔχει τὴν ὄρεξη νὰ σηκωθεῖ γιὰ νὰρθεῖ ἐδῶ, πρέπει νὰ φανῶ πῶς τὴν εἶδοποιῶ.

ΚΑΣ. Κάμε το, καλέ μου φίλε.

Ὁ Χωρατευτὴς φεύγει. Ἔρχεται ὁ Γιάγος.

Ἐσύ εἶσαι, Γιάγο; Ἐδῶ ἤρθες μὲς τὴν ὥρα.

ΓΙΑΓ. Δὲν πήγες στὸ κρεββάτι σου καθόλου;

ΚΑΣ. Ὅχι, γιὰτι πρὶν χωριστοῦμε, ἡ μέρα

εἶχε χαράξει. Ἐγὼ ἔλαβα τὸ θάρρος

τῆς γυναικὸς σου, Γιάγο, νὰ μὴν ὀσω

θὰ τὴν παρακαλέσω νὰ μὲ κάμει

Νὰ ἰδῶ τὴν ἀγαθὴ τὴ Δεσδεμόνα.

ΓΙΑΓ. Σοῦ τῆνε στέγνω εὐτός· καὶ θὰ πασκίσω

Μὲ τρόπο νὰ σοῦ βγάλω ἀπὸ τὴ μέση

Τὸ Μαῦρο· κ' ἔτσι ἐσύ γιὰ τὴ δουλειά σου

Πιὸ ἐλεύθερα μπορεῖς νὰ κουβεντιάσεις.

ΚΑΣ. Ἀπὸ καρδιάς σ' εὐχαριστῶ. (Ὁ Γιάγος φεύγει).

[Δὲν ξέρω

Φλωρεντινὸ πλιὸ τίμιον καὶ κελόνε.

Ἔρχεται ἡ Αἰμιλία.

ΑΙΜΙΛΙΑ. Καλὴ σου μέρα, ὑπασιπιστή, λυπιέμι:

Γιὰ τὴν περίστασή σου μὰ ἔλα βέβαια

θὰ διορθωθῶν ἐμίλησε γιὰ σένα

τῆς γυναικὸς τοῦ ὁ στρατηγός· τὰ δίκηα

θερμά σοῦ πήρε ἡ Δεσδεμόνα· ὁ Μαῦρος

Ἀπάντησε, ποῦ αὐτός, πῶχεις χτυπήσει,
 Στὴν Κύπρο χαίρεται ἀκουσμά μεγάλο
 Κ' ἔχει ἐδικούς πολλούς, καὶ φρόνιμο εἶναι:
 Γ' αὐτὸ νὰ μὴ σὲ θέλει, μὰ κηρύχνει
 Πῶς σ' ἀγαπᾷ κ' ἡ ἀγάπη του δὲν ἔχει
 Ἀνάγκη ἀπὸ μεσίτες γιὰ ν' ἀδράξει
 Τὴν πρώτην εὐκαιρία καὶ νὰ σοῦ δώσει
 Τὴ θέση σου καὶ πάλι.

ΚΑΣ. Ἀλλά, κυρία,
 Παρακαλῶ σε, ἂν εὐλογο τὸ κρίνεις,
 Καὶ ἂν βολετὸ εἶναι, κάμε με νὰ λάβω
 Τὴ χάρη νὰ μιλήσω μοναχός μου
 Αἴγες στιγμὲς τῆς Δεσδεμόνας.

ΑΙΜΙΛΙΑ. Ἐλα
 Μαζῆ μου, ἂν θέλεις, καὶ θὰ σ' ὀδηγήσω
 Σὲ μέρος, ἐπου θάχεις τὸν καιρὸ σου
 Ὅλη σου τὴν καρδιά νὰ τῆς ἀνοίξεις.

ΚΑΣ. Κυρία, σοῦ μένω ὑπάρχεις γιὰ τὴ χάρη.
 Φεύγουν.

ΣΚΗΝΗ Β'.

Μιά κάμαρη στὸ καστέλλι.

Ἔρχονται ὁ Ὁθέλλος, ὁ Γιάγος καὶ μερικοὶ ἀρχόντοι.

ΟΘΕΛ. Δὲς τοῦ πιλότου, Γιάγο, αὐτὸ τὸ γράμμα.

Καὶ πές νὰ πάρει τὰ σεβάσματά μου

Στὴ γερούσια. Κι' ἀφοῦ τὸ κάμεις, ἔλα

Νὰ μ' εὔρεις· στὰ ὀχυρώματά πηγαίνω.

ΓΙΑΓ. Μάλιστα, στρατηγέ. Θὰ κάμω ὅ,τι εἶπες.

Φεύγει.

ΟΘΕΛ. Πάμε νὰ ἴδοῦμε τὰ ταμπούρια, κύριοι;

ΑΡΧΟΝΤΟΙ. Ἔρχόμεστε κατόπι σου, στρατάρχη.

Φεύγουν

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Τὸ περιβόλι τοῦ καστelliού.

Ἔρχονται ἡ Δεσδεμόνα, ὁ Κάσσιος καὶ ἡ Αἰμιλία.

ΔΕΣΔ. Κάσσιέ μου, νάσαι βέβαιος πῶς θὰ κάμω

Ὅ,τι μπορῶ, βοήθησε νὰ σοῦ δώσω.

ΑΙΜ. Κάμε, κυρία μου, ὅ,τι μπορεῖς, τί ἀλήθεια

Πικράθηκα καὶ ὁ ἀντρας μου, σὰ νάταν

Τὸ ἀτύχημα δικό του.

ΔΕΣΔ. Ὡ ἐκεῖνος εἶναι

"Ανθρωπος τίμιος. Κάσσιε, πίστεψέ μου
Πῶς θέλω φίλοι νάσαστε ἕπως πρώτα
Ἐσὺ κι' ὁ σύζυγός μου.
ΚΑΣ. "Ο,τι κι' ἂν γίνει,
Σπλαχνιστικά κυρία, ἔ Μιχάλης Κάσσιος
Ποτὲ δὲ θάνα: τίποτα ἄλλο πάρεξ
Ἔνας πιστός σου δοῦλος.
ΔΕΣΣ. Τὸ γνωρίζω
Κ' εὐχαριστῶ σε. Ἀγαπᾶς τὸν Ὀθέλλο,
Τόνε γνωρίζεις χρόνους καὶ γιὰ τοῦτο
Ἦ ἀποστροφή του βέβαια δὲ θὰ πάει
Παρέκει ἀπὸ τῆ φρόνιμη ψυχρότη.
ΚΑΣ. Ἀλλά, κυρά μου, τούτη ἦ φρονιμάδα
Τόσον κκιρὸ μπορεὶ νὰ βασταχτεῖ,
Μὲ τόσο νεροῦλή καὶ τιποτένια
Θροφή νὰ κουνιέται, δίχως πάψη
Νὰ τῆ γεννοῦν περιστάσες τυχαίες,
Ποῦ, ἐγὼ ἔντας μακρὸν καὶ παρνοντάς μου
Τῆ θέση μου ἄλλος, θε νὰ λησμονήσει
Καὶ δουλέψες καὶ ἀγάπη ὁ στρατηγός μου.
ΔΕΣΣ. Μὴν ἔχεις ἔγνοια. Ἐδῶ μπρὸς στήν Αἰμιλία
Τῆ θέση σου σοῦ τάζω. Μείνε βέβαιος
Ποῦ ἔταν ὑποσκειθῶ μιὰ καλωσύνη,
Σὲ τέλος θὰ τῆ φέρω κκτὰ γράμμα.
Δὲ θὰ ἴσυχάσει: ὁ ἄντρας μου μ' ἀγρόπνιες
Θὲ νὰ τὸν ἡμερώσω, θὰ τοῦ λέω
Ἦς ποῦ νὰ χάσει: κάθε ὑπομονή,
Θὰ γένει: τὸ κρεβάτι του σκολεῖο,
Καὶ ξομολογητήρι: ἦ τράπεζά του,
Καὶ σ' ἔ,τι κἀνω θε νὰ ἀνακατεῶ
Τὸ ζήτημα τοῦ Κάσσιου. Φχαριστήσου
Καλήτερα ὁ μεσίτης σου πεθαίνει.
Παρὰ νὰ παραιτήσῃ τῆ δουλειά σου.
ΑἰΜ. Ὁ στρατηγός ἔφτασε ἐδῶ, κυρία.
ΚΑΣ. Δοιπὸν σὲ χαριετῶ, καλὴ κυρά μου.
ΔΕΣΣ. Μείνε καὶ γόρκα πῶς θὰ τοῦ μιλήσω.
ΚΑΣ. "Οχι: τώρα, κυρία, κκαλὰ δὲν εἶμαι
Καὶ τῆ δουλειά μου, ὁ ἴδιος θὰ χαλοῦσα.
ΔΕΣΣ. Κάμε, ἕπως θέλεις. (Ὁ Κάσσιος φεύγει).

"Ερχονται ὁ Ὀθέλλος κι' ὁ Γιαγός.

ΓΙΑΓ. Ἄ! δὲ μ' ἀρέσει αὐτό!
ΘΘΕΑ. Τί λές;
ΓΙΑΓ. Ἐγώ;
Τίποτα, κύριε... πλιά δὲν ξέρω.
ΘΘΕΑ. Αὐτός
Πῶφυγε ἀπ' τῆ γυναίκα μου εἶναι ὁ Κάσσιος;
ΓΙΑΓ. Ὁ Κάσσιος; "Οχι βέβαια, κύριε: ὁ νοῦς μου
Δὲν τὸ χωράει: πῶς θάφυγε σὰ φταίστης,
Κλεφτά, ἔταν σ' εἶδε νάρχεσαι.
ΘΘΕΑ. Πιστεῶ
Ποῦ ἦταν αὐτός!
ΔΕΣΣ. Καλὸ στὸν κύριό μου!
Μιλοῦσα μ' ἔναν ποῦ γυρεῖ: κάτι
Καὶ ποῦ ἦ ἀγανάκτησή σου τόνε λυόνει.

ΘΘΕΑ. Ποιὸς εἶναι αὐτός;
ΔΕΣΣ. Ὁ ὑπασιπστής σου ὁ Κάσσιος.
Καλέ μου, ἂν ἴσως ἔχω κάποια χάρη,
Ἦ δύναμη, γιὰ νὰ σε συγκινήσω,
Ἦς τόνε συμπαθήσεις τώρα, ἀμέσως.
Ἦν ἄνθρωπος δὲν εἶναι ποῦ στᾶλήθεια
Σ' ἀγαπᾶ κι' ἂν δὲν ἔσφαλε ἀπὸ ἀμάθεια
Κι' ὄχι μὲ γνώση, τότε πλιά δὲν ξέρω
Τὰ πρόσωπα τὰ τίμια νὰ διακρίνω.
ΘΘΕΑ. Ἦταν ἐκεῖνος πῶφυγε;
ΔΕΣΣ. Ναι, βέβαια.
Καὶ τόσο ταπεινὰ ποῦ μῶχει ἀφήσει
Τῆς πίκρας του ἔνα μέρος στήν καρδιά
Γιὰ νὰ πονῶ μαζῆ του. Ἀγαπημένε,
Ἐκνάκραξέ τον.
ΘΘΕΑ. "Οχι εὐτός, γλυκειά μου
Ἦ ἄλλη στιγμῆ.
ΔΕΣΣ. Μὰ γλιγωρα.
ΘΘΕΑ. Γιὰ σένα,
Χαρά μου, ἔσο πρωτῆτερα μπορέσω.
ΔΕΣΣ. Ἦσως στὸ δειπνο, ἀπόψε.
ΘΘΕΑ. Ἦχ! ὄχι ἀπόψε.
ΔΕΣΣ. Στὸ γιῶμα τότες αὔριο.
ΘΘΕΑ, Δὲ θὰ φάω
Στὸ σπίτι: οἱ καπετᾶνοι μὲ καλέσαν
Στὸ κάστρο.
ΔΕΣΣ. Τότες αὔριο τῆ βραδειά.
Ἦ Τρίτη τὸ πρωί, ἦ τὸ μεσημέρι
Τῆν Τρίτη, ἦ τῆ βραδειά, ἦ Τετράδη αὐγή.
Εἰπές, παρακαλῶ σε ὁ ἴδιος τότε,
Μὰ τὸ πολὺ πολὺ σὲ τρεῖς ἡμέρες.
Εἶναι μετανιωμένος στήν ἀλήθεια:
Γιὰ τὸν κοινὸν ὄμως νοῦ τὸ φταξιμό του—
Ἦν βγάλεις πῶς, ὡς λένε, στοὺς πολέμους
Μὲ τοὺς πλιὸ ἀξίους δίνεται παράδειγμα—
Σφάλμα εἶναι ποῦ παιδεύεται περίσσια
Καὶ μὲ κρυφῆ ἀνασκύντια. Πότε νάρθει;
Ἦθέλλο, πὲς μου: ὁ νοῦς μου θὰ ἀποροῦσε,
Ἦν κάτι μοῦ ζητοῦσες καὶ τὸ ἀρνιόμουν,
Ἦ ἂν τόσο ἀργοποροῦσα.— Ἀκοῦς ἐκεῖ!
Γιὰ τὸ Μιχάλη Κάσσιο, ποῦ τὸν εἶχες
Μεσάτορα, ποῦ σοῦπαίρνε τὰ δίκη
Ἦσες φορές ἐγὼ γιὰ σὲ ἐμιλοῦσα
Ἦσκημα, τόσες δυσκολίες νὰ βρισκω
Γιὰ νὰ τοῦ δώκεις πάλι τὸ βιβλίό του!
Πίστεψέ μου, ἐγὼ θάκκα πολλὰ...
ΘΘΕΑ. Φτάνει, παρακαλῶ, ἔταν θέλει: ἄς ἔρθει.
Τίποτα δὲ μπορῶ νὰ σοῦ ἀρνηθῶ.
ΔΕΣΣ. Δὲν εἶναι χάρη αὐτή: τὸ ἴδιο θάταν
Ἦν σοῦ ζητοῦσα νὰ φορεῖς χερόχτια,
Οὔσιαστικά νὰ γεύεσαι θροφή,
Νᾶσαι ζεστός, ἦ ἂν σὲ παρακαλοῦσα
Τὸ ὠφέλιμο νὰ κάνεις στὸν ἑαυτό σου.
Μὰ ἔταν θὰ σοῦ γυρέψω κάποια χάρη,
Ποῦ μ' αὐτῆν τῆν ἀγάπη σου σ' ἀλήθεια

Θά δοκιμάσω, αὐτὴ θάνη: βραειά
 Καὶ δυσκολίες μεγάλες ὅ' ἀπαντήσῃ.
 ΟΘΕΑ. Τίποτα δὲ σοῦ ἀρνιῶμαι· κί' ἀπὸ σένα
 Σ' ἀντάλλαγμα ζητῶ ὡς κ' ἐγὼ μιὰ χάρη·
 Λίγες στιγμές μονάχον νὰ μ' ἀφήσεις.
 ΔΕΣΑ. Ἐγὼ νὰ σ' τὸ ἀρνηθῶ; Ὅχι. Γειά σου, κύριε.
 ΟΔΕΑ. Γειά σου, γλυκειά μου ἐδὺς θάρθῶ νὰ σ' εὔρω.
 ΔΕΣΑ. Αἰμίλια πᾶμε· ἔ,τι σοῦ ἀρέσει κάμε.
 Σὲ σένα ὑπάκουη μένω, ἔπως κί' ἂν εἶσαι.

Ἡ Λεοδεμόνα καὶ ἡ Αἰμίλια φεύγουν.

ΟΘΕΑ. Πλάσμα πολὺ ἀγαθὸ! Ἄς χαθεῖ ἡ ψυχὴ μου,
 Μὰ σ' ἀγαπάω, κί' ἂν πλιὰ δὲ σ' ἀγαπάω,
 Τὸ χάος ξανάρθε!
 ΓΙΑΓ. Εὐγενικέ μου κύριε...
 ΟΘΕΑ. Αἰ Γιάγο, τί εἶπες!
 ΓΙΑΓ. Ὁ Μιχάλης Κάσσιος,
 Σὰν ἤθελες νὰ πάρεις τὴν κυρά μας,
 Τὸν ἔρωτά σας γνώριζε;
 ΟΘΕΑ. Ἐἴξερε ὅλα,
 Ἄπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος. Τί ρωτᾷς;
 ΓΙΑΓ. Γιὰ νὰ πεισθεῖ μονάχα ὁ στοχασμὸς μου,
 Χωρὶς κακία.
 ΟΘΕΑ. Ποῖος στοχασμὸς σου, Γιάγο;
 ΓΙΑΓ. Δὲν τῆξερα πῶς ἦταν γνωρισμένοι.
 ΟΘΕΑ. Ναι, καὶ συγνὰ μετὰτοράς μας ἦταν.
 ΓΙΑΓ. Ἀλήθεια;
 ΟΘΕΑ. Ἀλήθεια, ἀλήθεια, ναι, σ' αὐτὸ τί βρίσκεσαι;
 Μήπως δὲν εἶναι τίμιος;
 ΓΙΑΓ. Τίμιος, κύριε;
 ΟΘΕΑ. Ναι, τίμιος, τίμιος!
 ΓΙΑΓ. Κύριε, ἀπ' ἔ,τι ξέρω...
 ΟΘΕΑ. Τί ἔχεις στὸ νοῦ;
 ΓΙΑΓ. Στὸ νοῦ, κυριέ μου;...
 ΟΘΕΑ. «Στὸ νοῦ, κυριέ μου;» Ἀντίλαλος αὐτὸς
 Γίνηκε, μὰ τὰ οὐράνια, τῆς φωνῆς μου,
 Σὰ νᾶκουσε στὸ νοῦ του κάποιον τέρας
 Πάρα ἀσκημο γιὰ νὰ τὸ φανερώσει.
 Κάτι θὰ συλλογιέσαι. Ἀπὸ τώρα
 Σ' ἄκουσα ποῦ εἶπες: «δὲ μ' ἀρέσει αὐτὸ»
 Ὅταν ὁ Κάσσιος ἔδρανε ὅπὸ δῶθε.
 Τί δὲ σ' ἀρέσει; Κί' ἔταν σουπα ποῦ εἶταν,
 Ὅσον κί' κρυφὰ τὴν ἀγαποῦσα,
 Ὁ μουστικός μου, ἐφώνηξες: «Ἀλήθεια;»
 Κ' ἐσούφρωτες κ' ἐσίμωτες τὰ φρόδια,
 Σὰ νᾶθελες νὰ κλείσεις στὸ μυαλό σου,
 Κάποια φριχτὴν ιδέα. Μὰ ἂν μ' ἀγαπᾷς,
 Φανέρωτέ μου τί ἔχεις στὴν καρδιά σου.
 ΓΙΑΓ. Πῶς σ' ἀγαπῶ, τὸ ξέρεις.
 ΟΘΕΑ. Τὸ πιστεύω
 Καὶ γιὰτί τίμιος εἶσαι καὶ πιστὸς
 Καὶ ζιάζεις κάθε λέξη, πρὶν τῆς δώκεις
 Πνοή, γιὰ τοῦτο τὰ μισόλογά σου
 Περισσότερο μὲ σκιάζουν τί στὸ στόμα
 Ἐνοῦ φαυλόδιου δολεροῦ καὶ ψεύτη

Θάταν αὐτὰ κοινὲς δολοπλοκίες,
 Ἄλλὰ στὸ στόμα ἀνθρώπου ποῦναι δίκαιος
 Κατηγορίες εἶναι κρυφὲς ποῦ βγαίνουν
 Ἄπὸ καρδιά ποῦ πάθος τῆ νικαίει.
 ΓΙΑΓ. Γιὰ τὸ Μιχάλη Κάσσιο θὰ τολμοῦσα
 Νὰ τὸ δοκισθῶ πιστεύω ποῦναι τίμιος.
 ΟΘΕΑ. Ἐχω καὶ γὼ τὴν ἴδια γνώμη.
 ΓΙΑΓ. Οἱ ἀνθρώποι
 Θᾶπρεπε καθὼς φαίνονται καὶ γάναι.
 Κί' ἄς μὴ φαίνόνταν τίμιοι, ὅσοι δὲν εἶναι.
 ΟΘΕΑ. Πρέπει κανεὶς νὰ φαίνεται ὅπως εἶναι.
 ΓΙΑΓ. Τότες λοιπὸς κί' ὁ Κάσσιος εἶναι τίμιος.
 ΟΘΕΑ. Σ' αὐτὰ τὰ λόγια κάτι ἀκόμα κρύβεις.
 Παρκακλῶ σε, μίλειε ὅπως μιλεῖς
 Στὴ σκέψη σου, καθὼς ὄρολογιέσαι,
 Καὶ στοὺς χειρότεροὺς σου στοχασμοὺς
 Δῶσε τὲς πλιὸ κακὲς ὀνομασίες.
 ΓΙΑΓ. Συμπάθησε, κυριέ μου, ἐγὼ χρωστῶ
 Ἐποταγή σὲ κάθε ὑπερησία.
 Ὅχι ὅμως καὶ νὰ κάνω ἔ,τι μποροῦνε
 Κ' οἱ σκλάβοι νὰ μὴν κάνουν, ἂν δὲ θέλουν.
 Τὴ σκέψη μου νὰ δείξω; Βίβες τὴν ψεύτρα
 Καὶ τιποτένια! Ποῖὸ εἶναι τὸ παλάτι
 Ποῦ μέσα του ἀσκημὲς ποτὲ δὲ μπαίνουν;
 Ποῖὸς τόσο ἀγνή, καρδιά ἔχει ποῦ ὑποψίες
 Ἀκάθαρτες στὰ σπλάχνα του, σιμὰ
 Στὴ νόμιμη τὴ σκέψη, δὲ δικάζουν,
 Δὲν κρίνουν, καὶ μ' αὐτὴν δὲ συνεδρῶνουν;
 ΟΘΕΑ. Τὸ φίλο σου δολιεύεσαι, ἂν πιστεύεις
 Πῶς εἶναι ἀδικημένος κί' ἂν τὸ αὐτί του
 Δὲν τ' ἀφίνεις τί σκέφτεσαι ν' ἀκούσει.
 ΓΙΑΓ. Παρκακλῶ σε, ἂν καὶ εἶναι δυνατὸ
 Στὲς ὑποψίες μου νᾶμαι γελασμένος.
 Ἄφοῦ, τὸ ὁμολογῶ, εἶναι ἐλάττωμά μου
 Νὰ ξανοίγω τὰ φταίσματα τῶν ἄλλων,
 Κ' ἡ ζήλεια μου φαντάζεται: συγνὰ
 Σφάλματα ποῦ δὲν εἶναι, ἄς μὴν προτέξει
 Ἡ γνώμη σου στὰ λόγια ἐνοῦ ποῦ τόσο
 Ἄτελα συλλογιέται, καὶ φροντίδες
 Δικές σου μὴ βσάζεις στὲς τυχαίες
 Καὶ τὲς ἀδέβαιες παρατήρησές του.
 Δὲν εἶναι γιὰ ἡσυχία καὶ γιὰ καλὸ σου,
 Οὔτε ἀντρίκιο καὶ φρόνιμο καὶ τίμιο,
 Γιὰ μένα, τὸ νὰ εἶπῶ τί συλλογιῶμαι.
 ΟΘΕΑ. Τί λέεις;
 ΓΙΑΓ. Τοῦ ἀντρός καὶ τῆς γυναίκας, κύριε,
 Τὸ καθαυτὸ πετράδι τῆς ψυχῆς τους
 Ἐνομα τὸ καλὸ εἶναι. Ὅποιος μοῦ κλέψει
 Τὸ πουγγί μου, μοῦ κλέφτει ἕνα κουρέλλι.
 Κάτι ποῦναι μὴδὲν. Ἦταν δικό μου,
 Εἶναι δικό του, καὶ χιλιάδες πρῶτα
 Σκλάβο τους τῶχαν μὰ ὅπου ἀντίς μοῦ ἀρπάξει:
 Ἐνομα τὸ καλὸ, μοῦ παίρνει κάτι
 Ποῦ δὲν τότε πλουταίνει, ἐνῶ στάλῃθαι
 Ἐμὲ φτωχὸ μὲ κάνει.

ΟΘΕΑ. Μὰ τὰ οὐράνια
Θέλω νὰ ἰδῶ τί σκέφτεσαι.

ΓΙΑΓ. Κι' ἂν εἶχες
Στὸ χέρι: τὴν καρδιά μου, δὲ θὰ μπόρειες,
Κι' οὔτε ἄν πρέπει ὅσο εἶμαι: φύλακὰς τῆς.

ΟΘΕΑ. Ἄ!

ΓΙΑΓ. Ὡ ἀπ' τὴ ζήλεια φυλάξου, κύριέ μου,
Τὸ τέρας πῶχει πράσινα τὰ μάτια,
Ποῦ τὴ θροφή του, πρὶν τὴ φάει, τὴν παίζει.
Εἶναι εὐτυχὴς ὁ δόλιος ποῦ γνωρίζει
Τὴν τύχη του καὶ πλιὰ δὲν ἔχει ἀγάπη,
Μὰ, ὡ τί στιγμὲς στὰ βράσινα περνάει,
Αὐτὸς ποῦ λαχταρᾷ μὰ καὶ ὑποψιάζει,
Ποῦ τρέμει κι' ἔμως τρυφερὰ ἀγαπάει!

ΟΘΕΑ. Ὡ δυστυχία!

ΓΙΑΓ. Εἶναι πλούσιος ὁ φτωχὸς
Ποῦ ἡσυχος ζεῖ καὶ πλούσιος ἀρκετὰ.
Μὰ, εἶναι φτωχὸς ὅταν τὸ χειμῶνα ἔπῳχει:
Πλούτη, πολλὰ καὶ σκιαζέται: τὴ φτώχεια.
Φύλαξε, θέ, ἀπ' τὴ ζήλεια τὴν ψυχὴ
Τῶν ἐδικῶν μου.

ΟΘΕΑ. Αὐτὸ τί νόημα ἔχει;
Πέρασα, λές, στὴ ζήλεια τὴ ζωὴ μου
Γιὰ νὰ ἀντιφτιάνω πάντα μὲ νοπέ:
Ἀφαντασιῆς τοῦ φεγγαριοῦ τὰ πάθη;
Ὅχι: γιὰ μὲ εἶναι ἀπόφραξη ἢ ὑποψία.
Γιὰ τράγο πούλησέ με, ἂν καταστήσουν
Οἱ ἔγνοιες ποῦ δουλεύουν στὴν ψυχὴ μου
Ἀσύστατες καὶ ἀνούσιες εἰκασίες,
Ὅταν κείνες ποῦ ἐσυμπέρανες, Ἐμένα
Ζηλιάρη δὲ μὲ κίνει: τὸ νὰ λὲν
Πῶς εἶναι ὄρατα ἢ γυναικὰ μου, πῶς τρώει
Καλὰ, πῶς ἀγαπᾷ τὲς συντροφιές,
Καὶ ἐλεύθερα μιλεῖ καὶ τραγουδάει:
Καὶ παίζει καὶ περιφύμα χορεύει--
Ὅπου ἀρετὴ εἶναι, αὐτὰ πλιὰ ἐνάρετα εἶναι.
Καὶ τὰ ἐλαττώματά μου δὲ με κάνουν
Καθόλου νὰ φοβοῦμαι ἢ νὰ ὑποψιάζω
Πῶς ἀπιστῆ εἶναι. Αὐτὴ εἶχε μάτια, κι' ἔμως
Μὲ διάλεξε. Ὅχι, Γιάγο, πρὶν ἰδῶ
Δὲν ὑποψιάζω κι' ὅταν ὑποψιάσω
Ἀπόδειξη ζητῶ: κι' ἂν τήνε λάθω
Τίποτα πλιὰ δὲ μνήσκει παρὰ τοῦτο:
Κάτω μὲ μιάς κι' ὁ ἔρωτας κ' ἢ ζήλεια!

ΓΙΑΓ. Ἐχω γὰρ γι' αὐτὸ, γιὰτι μπορῶ
Νὰ σοῦ ἀποδείξω μ' ἀνοιχτὴ καρδιά
Πόσο σέβας κι' ἀγάπη ἔχω γιὰ σένα.
Ἄκου λοιπὸν τί θὰ σοῦ εἴπω γιὰ τώρα
Δὲν ἔμιλω γιὰ ἀποδείξεις: μὰ τήρα
Τὴ γυναικὰ σου, πρόσσεχ' τὴν καλὰ
Μὲ τὸν Κάσσιο, τὸ μάτι σου ἄς κοιτάζει
Δίχως ζήλεια καὶ δίχως ξεγνοιασιά.
Δὲ θάθελα ἢ γενναία κ' εὐγενεικιά σου
Ψυχὴ νὰ ἀπατηθεῖ ἀπὸ κλωσόννη,
Πρόσεξε. Τὰ συστήματα γνωρίζω

Τοῦ τόπου μας, ἐγὼ. Στὴ Βενετιὰ
Τὸν οὐρανὸν ἀφίνουν οἱ γυναῖκες
Καμώματα νὰ βλέπει πονηρά,
Ποῦ δὲν τολμοῦν στοὺς ἄντρες: τοὺς νὰ δείχνουν.
Δὲ λείει ἢ συνειδησὴ τοὺς νὰ μὴν κάνουν
Καθόλου τὸ κακὸ, μὰ νὰ τὸ κρύβουν.

ΟΘΕΑ. Ἔτσι νομίζεις;

ΓΙΑΓ. Ναι γιὰ νὰ σὲ πάρει
Ἐκείνη τὸν πατέρα τῆς γελοῦσε:
Κ' ἐνῶ ἔδειχνε πῶς τρέμει: καὶ φοβάται.
Τὸ βλέμμα σου, περισσὰ τάγαποῦσε.

ΟΘΕΑ. Ἐξάνε αὐτό.

ΓΙΑΓ. Συμπέρανε λοιπὸν!
Αὐτὴ ποῦ μπόρειε, τόσο νέα, νὰ παίρνει
Μίαν ἔψη ποῦ τὰ μάτια τοῦ γονιοῦ τῆς
Ἐξάνε ὅταν ἰδρὸ σφιχτὰ νὰ κλειοῦνε,
Τόσο ποῦ αὐτὸς ὑπόψιασε μαγειές...
Ἄλλὰ εἶμαι πάρα τολμηρὸς, γυρεύω
Συμπάθειο ταπεινὰ ποῦ σὲ ἀγαπᾷ
Τόσο πολὺ.

ΟΘΕΑ. Γιὰ πάντα ὑπόχρεος σοῦ εἶμαι.

ΓΙΑΓ. Βλέπω ποῦ αὐτὸ σὲ σύγχυσε λιγάκι.

ΟΘΕΑ. Ὅχι, ὄχι.

ΓΙΑΓ. Στὴν ἀλήθεια τὸ φοβοῦμαι!
Δὲ λησμονεῖς ἐλπίζω ποῦ ὅ,τι σοῦ εἶπα
Προέρχεται ἀπὸ ἀγάπη. Ἄλλὰ τὸ βλέπω,
Ταράχτικες γι' αὐτὸ, παρακλῶ σε,
Μὴ βρασιτεῖς: στὰ συμπεράσματά μου,
Στὰ λόγια μου μὴ δώκεις σημασίαν
Πλειότερη ἀπ' ἔστιν ἔχει ἢ ἀπλή ἢ ὑποψία.

ΟΘΕΑ. Ὅχι.

ΓΙΑΓ. Εἶδεμὴ τὰ λόγια μου, κύριέ μου,
Θάχην ἀποτελέσματα ποῦ ὁ νοῦς μου
Δὲν τὰ μετροῦσε. Εἶναι ἀκριδὸς μου φίλος
Ὁ Κάσσιος. Μὰ εἶσαι βλέπω ταραχημένος,
Κύριέ μου.

ΟΘΕΑ. Ὅχι, ὄχι τόσο. Ἐγὼ πιστεύω
Ποῦ ἢ δευτερόν μου ἀσφαλτα εἶναι τίμιαν.

ΓΙΑΓ. Χρόνια πολλὰ ἄς σοῦ ζήσει, κι' ἄς μπορέσεις
Νὰ τὸ πιστεῦεις πάντα.

ΟΘΕΑ. Κι' ἔμως σφάλλει
Κάποτε ἢ φύση.

ΓΙΑΓ. Ναι, κ' ἐδῶ εἶναι ὁ κόμπος!
Ἀπόκοτα μιλῶ. Νὰ μὴ θελήσει
Νὰ πάρει ἀπ' ἔσους τῆς ἐλάχην ἕναν
Τῆς φυλῆς τῆς, τοῦ τόπου τῆς, ἑμοῖό τῆς...
Καθὼς ἢ φύση πάντοτε ὀρμηγεύει,
Σ' αὐτὸ ἄχ! κινεῖς μπορεῖ νὰ μωριστεῖ
Ὅρεξες διαστρεμμένους, στοχασμοῦς
Ἀφύσικους κι' ἀκίθαυτους: μωβίους.
Ἄλλὰ συμπάθειο. Ἰδιαίτερα γιὰ κείνην
Δὲν ἔχω αὐτὴν τὴ γνώμη, ἂν καὶ φοβοῦμαι
Πῶς ἢ ἔρεξί τῆς, γέροντας ξανά
Σὲ λογισμοῦς καλῆτερους, θάρχησει
Τὲς ὀμορφιῆς τοῦ τόπου τῆς μὲ σένα

Νὰ τὲς συγκρίνει, κ' ἴσως μετανοιώσει.
 ΟΘΕΑ. Πήγγαινε στὸ καλὸ, κ' ἔτι ἄλλο μάθει.
 Μὴ μοῦ τὸ κρύψεις. Πῆς τῆς γυναικὸς σου
 Νὰ τὴν παραμονεύει. Σύρε, Γιάγο.
 ΓΙΑΓ. (Φεύγοντας). Τὸ θέλημά σου παίρνω, κύριέ μου.
 ΟΘΕΑ. Γιατί νὰ παντρευτῶ; τὸ ξέρω βέβαια
 Ποῦ αὐτὸς ὁ τίμιος ἄνθρωπος γνωρίζει.
 Περσότερα, περσότερα πολλὰ
 Ἀπ' ἔσα φανερόνει.
 ΓΙΑΓ. (Ξαναγυρίζοντας). Κύριέ μου,
 Θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μὴ ζιιάσεις
 Περσότερο τὸ πρᾶμα. Στὸν καιρὸ
 Παράτησέ το. Ἄν κκι καλὸ εἶναι ὁ Κάσσιος
 Τῆ θέση του νὰ λάβει, γιατί βέβαια
 Εἶναι πολὺ ἐπιτήδειος στὴ δουλειά του,
 Μακρὰ γιὰ λίγο βιάσταχ' τον, ἂν θέλεις,
 Κ' ἔτσι θὰ ἴδεις ποιὸς εἶναι καὶ πῶς πράζει.
 Πρόσεξε ἂν ἡ κυρά σου δὲ θὰ κάμει
 Τὰ δυσεικά της κ' ἂν δὲ θὰ σὲ βιάσει,
 Ὅσο μπορεί, νὰ τὸν ξαναδιορίσεις.
 Πολλὰ ἀπὸ αὐτὸ θὰ ἴδουμε. Ὡς τόσο σκέψου
 Ποῦ οἱ φόβοι μου εἶναι πάρα ξεπικασμένοι,
 (Κ' ἔχω, φοβοῦμαι, αἰτίες νὰ τὸ πιστεῦω)
 Κι' ἀθῶα, παρακλῶ σε, νόμιξέ την.
 ΟΘΕΑ. Μὴ σκιαζεσαι, ἐγὼ ξέρω νὰ κρατιέμαι.
 ΓΙΑΓ. Ζητῶ τὸ θέλημά σου πάλι, κύριε. (Φεύγει).
 ΟΘΕΑ. Ἄνθρωπος πάρα τίμιος εἶναι αὐτός.
 Κι' ὁ μαθημένος νοῦς του τὴν οὐσία
 Σὲ κάθε πράξη ἀνθρώπινη γνωρίζει.
 Ἄν τήνε βρῶ ἀνημέρωτο γεράκι,
 Θὰ τῆς σφυρίξω ἀμέσως νὰ πετάξει,
 Καὶ θὰ τὴν ξεπολύσω πρὸς τὸ ἀγέρι
 Νὰ κυνηγᾷ τῆς τύχης, ὡς κ' ἂν εἶναι
 Δεμένη ἀπὸ τὰ νεῦρα τῆς καρδιάς μου!
 Ἴσως γιατί εἶμαι μαῦρος καὶ δὲν ἔχω
 Τὸ δῶρο νὰ μιλῶ σὰν τὰ κυράκια,
 Ἦ καὶ γιατί στὸ κατηφόρι κλίνουν
 Τὰ χρόνια μου—ἔμωσ ὄχι καὶ πολὺ—
 Μῶφυγε αὐτή! Ἄχ μ' ἀπάτησε καὶ μόνη,
 Παρηγοριά γιὰ μὲ τὸ μῖσος θάνη!
 Ὡ παντρεῖά κατάρατη! Μποροῦμε
 Τὰ τρυφερὰ αὐτὰ πλάσματα δικὰ μας
 Νὰ λέμε, μὰ ὄχι καὶ τὲς ὀρεξές τους.
 Θὰ προτιμοῦσα νάμουνα καρκάλι
 Καὶ στὴ νοτιά μᾶς φυλακῆς νὰ ζῶ,
 Παρὰ νὰ ἀφίρω νὰ χαρεῖ ἕνας ἄλλος,
 Καὶ μιὰ γωνιά στ' ἀγαπημένα σπλάχνα.
 Μὰ αὐτὴ εἶναι τῶν μεγάλων ἡ ἀτυχία:
 Εἶναι προτιμημένοι οἱ τιποτένιοι.
 Κι' αὐτὸ τύχη μας εἶναι, ἔπως κ' ὁ χάρος.
 Τῆς ἀτιμίας μᾶς γράφει τὴν κατάρα
 Ἦ μοῖρα, ἔταν ξυπνοῦμε στὴ ζωὴ!—
 Μὰ νὰ τὴν!...

Ἐρχονται ἡ Δεσδεμόνα καὶ ἡ Αἰμίλια.

Ἄν αὐτὴ εἶναι δολερή,
 Ἄχ τότες κ' ὁ οὐρανὸς μὲ τὸν ἑαυτὸ του
 Γελά! Ἀὐν τὸ πιστεῦω!
 ΔΕΣΔ. Ἐδῶ εἶσαι ἀκόμικ.
 Ἀγαπημένε Ὁθέλλο; Σὲ προσμένει
 Τὸ γιῶμα σου κ' οἱ ἀρχόντοι οἱ Κυπριώτες
 Ποῦ ἐκάλεσες!
 ΟΘΕΑ. Ἀὐν ἔκαμα καλὰ!
 ΔΕΣΔ. Γιατί εἶναι τόσο ἀδύνατη ἡ φωνή σου;
 Εἶσαι ἀρρωστος;
 ΟΘΕΑ. Ἐδῶ στὸ μέτωπό μου
 Ἔχω ἔναν πόνου.
 ΔΕΣΔ. Σοῦ ἔρθε ἀπ' τὴν ἀγρύπνια.
 Μὰ σοῦ περνᾷ ἀφῆσέ με νὰ σ' τὸ δέσω
 Σφιχτὰ καὶ σὲ μιὰν ὥρα εἶσαι γιαιμένος.
 Τοῦ δένει τὸ κεφάλι μ' ἕνα μαντήλι.
 ΟΘΕΑ. Μικρὸ εἶναι τὸ μαντήλι σου.
 Τὸ βγάξει ἀπὸ τὸ κεφάλι του καὶ τ' ἀφίνει νὰ πέσει.
 Ἄφῆσέ το,
 Μονάχο του θὰ γιάνει. Ἄς πᾶμε μέσα.
 ΔΕΣΔ. Πολὺ μοῦ κακοφίνεται ἡ ἀνημπόρεια σου.
 Ὁ Ὁθέλλος καὶ ἡ Δεσδεμόνα φεύγουν.
 Αἰμία. Χαρὰ ἔχω ποῦ ἦρα τοῦτο τὸ μαντήλι,
 Τὸ πρῶτο δῶρο πῶλαβε ἀπ' τὸ Μαῦρο.
 Ὁ ἀλλόκοτος ὁ ἄντρας μου ὡς τὰ τώρα
 Μοῦπε ἑκατὸ φορές νὰ τῆς τὸ κλέψω.
 Μὰ τόσο τὸ ἀγαπᾷ τὸ χάρισμά του
 (Τὴν ἔχει ὀρκίσει αὐτὸς νὰ τὸ φυλάει)
 Ποῦ πάντοτε μαζὶ τῆς τὸ φορεῖ
 Καὶ τὸ φιλεῖ συχνὰ καὶ τοῦ μιλάει.
 Εἶναι ἔτοιμο τὸ ἀντίγραφον τοῦ Γιάγου
 Ἦνα τὸ δώσω, ἀλλὰ τί θὰ τὸ κάμει;
 Τὸ ξέρει ὁ Θεὸς ἐγὼ ὄχι καὶ μονάχα
 Θέλω νὰ φχαριστᾶω τὴν ὀρεξή του.
 Ἐινάρχεται ὁ Γιάγος.
 ΓΙΑΓ. Γιατί εἶσαι δῶ; Τί κάνεις μοναχὴ σου;
 Αἰμία. Ἔχω γιὰ σένα κάτι μὴ μαλόνει.
 ΓΙΑΓ. Κἀτι γιὰ μὲ; Πρᾶμα κοινὸ εἶναι.
 Αἰμ. Τί;
 ΓΙΑΓ. Νᾶχει κανεὶς ἀνέμυαλη γυναίκα.
 Αἰμ. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἔλο; Πῆς μου, τί μοῦ δίνει;
 Γιὰ τὸ μαντήλι αὐτό;
 ΓΙΑΓ. Γιὰ ποιὸ μαντήλι;
 Αἰμ. Γιὰ ποιὸ μαντήλι! Μὰ γι' αὐτὸ ποῦ ὁ Μαῦρος
 Τῆς Δεσδεμόνας τῶχε πρωτοδώσει
 Καὶ ποῦ συχνὰ ἐπὶ μὸλεγε νὰ κλέψω.
 ΓΙΑΓ. Τῆς τέκλεψες;
 Αἰμ. Ἄχ ὄχι, στὴν ἀλήθεια.
 Χάμου ἀπὸ ἀμέλεια τ' ἀφῆκε νὰ πέσει.
 Κι' ἀφοῦ ἦταν τυχερὸ μου νᾶμῖ: ἐκεῖ,
 Τὸ σήκωσα καὶ ἴδου το.
 ΓΙΑΓ. Δῶσε μού το.
 Εἶσαι ἀξιο θηλυκὸ.

(ἀκολουθεῖ)

ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Ὡ μαραμένο δειλί
 χινόπωρο γιομάτο. .
 Πικρογελοῦν δυὸ χεῖλη
 καὶ μὲ σοφιάζουν κάτω.

Στὴν ἐρημιά μου μόνος
 σβησμένο φῶς κ' ἐλπίδα,
 δὲ μένει ἐνάντιος πόνος
 ποῦ ἀπὸ σιμὰ δὲν εἶδα.

Τὰ σύνεφα σκοτάδια
 σὰ δαίμονες τοῦ κόσμου.
 Κάθ' αἴσθησή μου εἶν' ἄδεια
 κι ἄδειος ὁ ἀπελπισμός μου.

Καὶ μόνο ἀργὰ καὶ πέρα
 κλάμ' ἀδερφὸ τοῦ τάφου,
 μινύρισμα τοῦ ἀγέρα
 σὲ σύρμα τελεγράφου.

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

Τῆς λίμνης περιβόλια
 γυαλόχαρες τιές,
 — οἱ πόθοι ἀρξοβόλια,
 τὰ λούλουδα ματιές.

Μοῦ δώσατε τὴ χάρη
 γαλήνιας γνωριμιᾶς,
 κ' ἓνα κρυφὸ καμάρι
 ὅσο εὐτυχίας καμιᾶς.

Ὡ ἀξέχαστη! ποῦ μ' εἶχες
 σκλάβο ἑνὸς δειλινοῦ,
 καὶ μίλημα δὲν εἶχες,
 μὰ εἶχες μονάχα νού.

ΑΝΟΙΞΗ

Τῆς Κηφισιάς τὰ ρόδα
 στὴν ἀγκαλιά. Σιμώνει.
 Λιγίστρα, γοργοπόδα
 πετιέται στὸ βαγόνι.

Τὸ φῶς, τὸ γέλιο γύρα
 τῆς ὁμορφιάς τῆς τόνοι.
 Θερμὴ ζωῆς πλημύρα
 τὸ σῶμ' ἀναφτερώνει.

Ἀφρόνιστα ὁ ἀέρας
 τὸ φῶρεμα κολπώνει.
 Στὸ ἀνάβρυσμα τῆς μέρας
 τοῦ δειλινοῦ μου οἱ πόνοι...

Κ' ἐνῶ ἀστραπὴ τὸ τραῖνο
 τὰ πάντα ἐξαυλώνει,
 μέσα μου ἀναστημένο
 λαλεῖ τρελὰ ἐν' ἀηδόνι.

Ὡ μάταιη εὐτυχία
 ποῦ εἶν' οἱ στιγμές σου χρόνοι,
 στῆς γῆς τὴν τρικυμία
 ἐσὺ ἀπομένεις μόνη.

ΨΥΧΗ

Τὸ πρόσωπό σου ἀγνόγειρες
 στὸ χέρι καὶ κοιμήθης.
 Ἀγλύκαντη βυθίστηκες
 στὸ πέλαγο μιᾶς λήθης.

Γύρα κάτι εὐωδιάσαμε
 ἀπὸ μόσκο καὶ λεβάντα,
 καὶ κεῖ ποῦ ἀτάραχη ἔστεκες
 ταξίδευες γιὰ πάντα...

ΑΓΑΠΗ

Σοῦ παραδίνομαι ὅλος
 μὲ τίποτα δικό μου.
 Λέν ἀπομένει δόλος
 στὸ γέλιο τὸ πικρό μου.

Τὴν ξωτική σου τρέλα,
 τὴ ζοφερὴ καρδιά μου,
 νὰ ξευγαρώσουμ' ἔλα
 στὸν κῆπο τοῦ ἔρωτά μου.

Καὶ χίλια μύρια ἀηδόνια
 ποῦ κρύφια κλείνω ἐντός μου,
 θενά βουβάνουν αἰώνια
 τὸ θρῆνο ὅλου τοῦ κόσμου.

ΠΟΙΗΤΗΣ

Ἐγώ εἶμαι αὐτὸς ὁ στίχος...
 Σκύβεις νὰ μὲ διαβάσης...
 Νὰ συμπονέσης δίχως,
 τὸ ξέρω, θὰ περάσης.

Ὡ κράτα με πρὶ φύγω,
 καὶ γέλα μου καὶ μίλει,
 καὶ σκύψε ἀκόμα λίγο
 καὶ φέρε μου τὰ χεῖλη.

Κι ἀπ' τὸ χαρτί μου ὀρμώντας,
 μὲ τίς στροφές μου, χέρια,
 σ' ἀποζητῶ διψώντας
 κ' ὑψώνομαι ὡς στ' ἀστέρια.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

✂ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΠΑΙΔΙ ✂

4.—

— Τους κακόμοιρους. Κείνος δὲ γέρος δὲν μπορούσε νὰ σταθῆ στὰ πόδια του.

Ὁ λοχίας σήκωσε τὸς ὄμους του.

— Ἄμ δὲν μπορούμε νὰ τὸς ἔχουμε κι ἄμαξα. Ἐπὶ τέλους ἄς πᾶνε νὰ δουλέψουμε, ἄς ἀποφασίσουνε νὰ γίνουμε κι αὐτοὶ τίμιοι ἄνθρωποι, εἶπε ὁ λοχίας.

— Τίμιοι ἄνθρωποι! Μὰ εἶναι τάχα στὸ χέρι τους νὰ γίνουμε εἰ,τι θέλουμε; εἶπε ὁ Ἀλέξης.

Ὁ λοχίας ξαφνιαστέθηκε.

— Ἄλλο πάλε τοῦτο. Γίνεται κανεὶς εἰ,τι θέλει, εἶπε.

— Ὅ,τι μπορεί, διώρθωσε ὁ Ἀλέξης σιγαλά.

— Ἀὲν τᾶφνητε αὐτὰ νὰ ποῦμε τίποτα καὶ γιὰ τὸν πόλεμο; Εἴσουνε στὸν πόλεμο κὺρ λοχία; ρώτησε ἄξαφνα ὁ ἄμαξας.

Ὁ λοχίας τούρριξε μιὰ περιφρονητικὰ ματιά.

— Τί λές βρὲ ζωντόβολο;

Ὁ λοχίας κουργιτισμένος ἄρχισε τώρα νὰ δηγιέται ἀνέκδοτα τοῦ πολέμου μὲ τὸ μάτι πάντα καρφωμένο στὴ Ρίκα σὰ νᾶθελε νὰ κἀνη μπροστὰ της φιγούρα. Σχεδὸ δὲν εἶτανε μάχη ποὺ νὰ μὴν ἔλαβε κι αὐτὸς μέρος. Κάθε μάχη κ' ἓνα ἀντραγάθημα. Παντοῦ νίκη, θρίαμβος.

— Ἔτσι πολεμοῦνε οἱ Ἕλληνες, συμπέρανε στὸ τέλος ὁ ἴδιος.

Ὅλοι τονὲ κοιτάζανε μὲ θαυμασμό. Ἡρωικὸς ἀληθινός!

— Κ' ἡ ὑποχώρηση; ψιθύρισε ὁ Ἀλέξης.

— Ἄ! ἡ ὑποχώρηση...

Σκέφτηκε λίγο.

— Ἄς εἶναι. Εἶμαι στρατιωτικὸς καὶ δὲ μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ μιλάω, εἶπε.

Ὁ Ἀλέξης κατάλαθε. Δὲν εἶπε τίποτα μὰ οἱ ἴδιες, οἱ παληὲς θλιθερὲς ὑποψίες τοῦ πλημμυρίζανε τὸ κεφάλι...

— Ἡ ἄμαξα εἶναι ἔτοιμη, ἀκούστηκε μιὰ φωνή.

Ὁ ἄμαξας εἶχε ζέψει, πότισε τᾶλογά του κ' εἶτανε ἔτοιμος νὰ ξεκινήσῃ. Εἶχανε ἀκόμη δρόμο νὰ τραβήξουνε. Τᾶστὲρικ λάμπανε στὸν οὐρανό.

Ὁ λοχίας ἵπποτικὸς, συνώδεψε τὴ Ρίκα ὡς τὴν πόρτα τῆς ἄμαξας. Δώσανε ὄλοι τὰ χέρια.

— Καλὸ ταξεῖδι, καλὴν ἀντάμωση.

Τὴ στιγμή ἐκείνη ἀκουστήκανε φωνὲς ποὺ βγαίνανε ἀπὸ τὸ σταθλο. Ὁ λοχίας ποὺ φοβήθηκε μὴν εἶχε δραπετέψαι κανέναν φυλακισμένον, ἔτρεξε νὰ δῆ. Σὲ λίγο ξαναγύρισε, τὴ στιγμή ποὺ ὁ ἄμαξας ἔπιανε στὸ χέρι τὰ γκέμια.

— Ἄ! Δὲν εἶναι τίποτα. Κείνος ὁ γέρος τὰ κακάρωσε, φώναξε γελώντας.

Ὁ ἄμαξας καμούτισε τᾶλογα κ' ἡ ἄμαξα ἄρχισε νὰ τρέχῃ μέσα στὸ σκοτάδι.

6.

— Ἀλέξη! ἄκουε μιὰ φωνὴ στὸ δρόμο.

Κοιτάζει, ξαφνιασμένος πίσω.

— Μπᾶ! Ἐσὺ Στάθη; Καλῶς ἦρθες.

— Ἔχω μέρες ποὺ σὲ ζητάω. Ἔχω γράμμα ἀπὸ τὴ μάνα σου.

— Γράμμα ἀπὸ τὴ μάνα μου; λέει ὁ Ἀλέξης συγκινημένος.

Παίρνει τὸ φάκελλο στραπατσισαρισμένο, λερωμένο. Βιάζεται νὰ διαβάσῃ. Ἀλλάζει δυὸ λόγια τυπικὰ μὲ τὸ φίλο του καὶ τὸν ἀφήνει γιὰ νὰ βρῆ τρόπο νὰ διαβάσῃ τὸ γράμμα τὸ γληγορότερο. Μπαίνει σ' ἓναν καφενὲ καὶ κάθεται σ' ἓνα ἀπόμερο τραπέζακι. Εἶναι τὸ πρῶτο γράμμα ποὺ λαβαίνει ἀπὸ τὴ μάνα του. Σκίζει βιαστικὰ τὸ φάκελλο καὶ διαβάζει.

Ἀγαπημένο μου παιδί!

Ἀπὸ τὴ μέρα ποὺφυγεσ' δὲν μπορῶ νὰ μαζέψω τὸ νοῦ μου. Γυρίζω ἀπὸ τὴ μιὰ κάμκρη στὴν ἄλλη καὶ σὰν ἔρθῃ ἡ ὥρα σου ἡ ὠρισμένη περιμένω νὰ σὲ ἀκούσω νᾶνεβαίνης τὴ σκάλα. Ἀκόμη δὲν μπορῶ νὰ συνήθισω μὲ τὴν ἰδέα πὼς ἔφυγες ἀπὸ κοντά μου. Εἶτανε τόσο ἄξαφνο! τὸ σπῆτι μας, ποὺ τὸ ἀρνήθηκες ἔτσι, σὲ ἀποζητάει. Ὁ ἦσκιος σου ἀπλόναται παντοῦ. Σὰν κάθουμε τὸ βράδυ δίπλα στὸ τζάκι, νομίζω πὼς σ' ἔχω μπροστὰ μου. Τὴ νύχτα ξυπνάω καὶ μπαίνω στὴν κάμκρά σου. Δὲ σὲ βρίσκω καὶ κλαίω. Τὸ κρεβάτι σου μένει συγυρισμένο ἔπως τὸ ἄφησες. Τὰ βιβλία σου σὲ καρτεροῦν πάνω στὸ τραπέζι. Πὼς τᾶρνήθηκες σὺ ποὺ τοὺς ἔκανες τόσο συντροφιά; Πὼς τᾶκανες, ἀλήθεια νὰ νὰ μᾶς ἀρνήθης ἔτσι ὄλους; Ἐδῶ ὁ κόσμος τᾶχει γιὰ σίγουρο πὼς αὐτὴ ἡ θεατρίνα σὲ ξεμυάλισε. Βούιξε τὸ χωριό. Δάσκαλος λέει καὶ νὰ κλέψῃ μιὰ θεατρίνα καὶ νὰ φύγῃ μαζὶ τῆς! Βρήκανε, κατάλαθες, τώρα ὄλοι τὴν περίσταση νὰ βγάλουνε τὸ ἄχι τους, γιατί καὶ σὺ δὲν τοὺς πολυχώνευες; κι αὐτοὶ τὸ νοιώθανε μὰ δὲ λέγανε τίποτα. Προχτὲς ἦρθε στὸ σπῆτι ἡ κυρ' Ἀγγελικὴ καὶ μοῦ πιπίλισε τὸ μυαλό. «Πᾶει, λέει, τᾶχασες τὸ παιδί σου, μὴν περιμένῃς νὰ τὸν ξαναῖδῃς τὸν Ἀλέξη αὐτὸς ἔμπλεξε τώρα μὲ τὴ θεατρίνα». Ὅλα αὐτὰ τὰ λόγια μοῦ πληγώνουνε τὴν καρδιά. Τί νὰ τοὺς πῶ; Πὼς νὰ σὲ διαφεντέψω σ' ἓνα τέτοιο κίνημα. Γιατί ποῖο παιδί βέβαια ἀφήνει μιὰ μάνα γιὰ νὰ τρέχῃ πίσω ἀπὸ μιὰ ξένη γυναίκα; Νὰ τὸ πιστέψω πὼς ἔτσι ἀρνήθη-

κες για πάντα την αγαπημένη σου τή μητερούλα, όπως μου λένε; Ποιόν άλλον έχω εγώ στον κόσμο για να μου κλείσει τα μάτια; Ά νοιώθεις για μένα πόνο— και νοιώθεις, γιατί ξέρω εγώ πως με αγαπάς — ξαναγύρισε στο σπιτάκι σου, στη μαννούλα σου, στην πρωτητηρινή ζωή σου τή γλυκειά. Είναι πάντα καιρός ή άγκαλιά μου είναι πάντα ανοιχτή να σε δεχτή. Ξάνα γύρισε για να λάμψη πάλε ο ήλιος στο σπιτάκι μας, και να κλείσουνε και τα κακά στόματα που χύνουνε το φαρμάκι τους».

Σάν τέλειωσε το διάβασμα γύρισε κατά τον τοίχο το κεφάλι του για να μην ίδουνε τα μάτια του που είτανε βουρκωμένα. Τα λόγια της μάννας του τόν αγκυλώσανε στην καρδιά σάν καρφίτσες.

— Τήν καχημένη τή γριούλα. Δέν μπορεί ακόμα να με νοιώση.

Πήρε μιá φημερίδα στο χέρι. Το μάτι του έπεσε στο κύριο άρθρο. Η φημερίδα πουτανε αντιπολιτευόμενη χτυπούσε τήν κυβέρνηση άλύπητα. Διάβασε κάμποσο κ' ύστερις πέταξε τή φημερίδα στο μάρμαρο του τραπεζιού άηδιασμένος. Τι γλώσσα, τί ύφος! Μιά φορά τή ρουφούσε αυτό στο χωριό, τώρα τάβρισκε άνοπόφορα.

— Δουλειά, δουλειά, όχι λόγια φιθύρισε.

Κοιτάζει έξω. Συννεφιασμένος ο ουρανός, έτοιμος νάρχισή το κλάμα. Ένα κάρρο, φορτωμένο πέτρες, βουνό, για κάποιαν οικοδομή, άνεβαίνει άγωνομαχώντας. Οι ρόδες κολλάνε στο βοθρο, το άλογο στέκεται. Ο ύρωτας κυλάει στα πλευρά του. Βαρικασαίνει. Ο άμαξάς βλαστημάει.

— Βάλε ένα χέρι: ρε βλάμη, λέει σε κάποιονε.

Πιάνουνε κ' οι δυο τις ρόδες, σπρώχνουνε, το άλογο ρίχνεται μπρός με όλα τα δυνατά του. Ξεκόλλησε. Ο Άλέξης, που το θέαμα του άλόγου που άγωνιζότανε να φχαριστήση τόν αφεντικό του, τούχε γιομίσει τήν ψυχή με ένα βάρος, νοιώθει τώρα μιάν ανακούφιση.

Μιά γυναίκα μ' ένα άππο φτερό στο καπέλλο, που άνεμίζει περήφανα, περνάει κι ο κρότος που κάνουνε τα τακούνια τών καινούριων λουστρινιδών της πάνω στο μαρμαρένιο πεζοδρόμιο, άντηχάει ρυθμικά.

Στή θέα της ο Άλέξης θυμάται τή Ρίκα. Τι να γίνεται άλήθεια ή Ρίκα; Από τή στιγμή που χωριστήκανε σ' αφτάσανε βράδυ στην Άθήνα, δέν τήν ξαναείδε. Ά θά τήν έ θυμάται κείνη τή στιγμή. Σά να το ξέκόλλησε κάποις σπλάχνος.

— Έχε γεια Άλέξη, τούπε σ' ένα τόνο θλιμμένο. Της έσφιξε το χέρι σιωπηλά. Κείνη πήρε έναν άγνωστο δρόμο μέσα στο πλήθος που πλημμυρούσε το φωτισμένο πεζοδρόμιο. Ησδ πήγαινε; Θά τήν ξανάβλεπε; Λέ βάζταξε και με τή σκέψη αυτή έτρεξε από πίσω της.

— Ησδ θά μείνης; ρώτησε.

Κείνη ταραχτηκε.

— Δέν ξέρω, δέν ξέρω, άποκρίθηκε μ' ένα ύφος άνήσυχο σά να βιαζότανε να τόν άποχωριστή.

Ο Άλέξης σώπασε λίγο.

— Λοιπό δέ θά ξαναϊδωθεσμε ποτέ;

— Δέν ξέρω, δέν ξέρω, ξακολουθεσσε να λέη μ' ένα θλιβερό χαμόγελο στα χείλια.

Ο Άλέξης τήνέ κοιτάζε στα μάτια.

— Άν ήξερα που θάμενες, μπορούσα νάρχουμαι κ' μιá φορά να σε βλέπω, με τήν άδειά σου βέβαια, ψιθύρισε δειλά.

— Αυτό δέν μπορώ να το ξέρω από τώρα. Πέρνα ως τόσο από το ταχυδρομείο κάποτε και ρώτα ειπε και χάθηκε μέσα στο πλήθος με δήμα γοργό.

Κείνος στάθηκε και τήν έδλεπε όσο που τήν έχασε από τα μάτια του. Κάποιος τονέ σκούνησε, άλλος παρολίγο να πέση άπάνω του. «Λέ χαζεύουνε στα πεζοδρόμια» άκουσε κάποιονε να λέη.

Άπό τότε πέρασε τόσος καιρός. Ός τόσο μπορεί να τούγραψε και το γράμμα της να τόν περιμένη στο ταχυδρομείο, άζήτητο.

— Θά πάω να δω, συλλογιέται.

Η καρδιά του χτυπάει καθώς ζυγώνει στο ταχυδρομείο. Μπαίνει στην μεγάλη αλλη, βλέπει τους ανθρώπους που γράφουνε σκυμμένοι πάνω στους μακρούς πάγκους, έρθιοι, ενψ άλλοι στρυμόνουνται στα παραθυράκια για να γοράσουνε γραμματόσημο. Να ή θυρίδα! Ο ύπάλληλος καθισμένος διαδάζει μιάν έφημερίδα άδιάφορος μ' ένα φλυτζάνι καφέ στο πλάγι. Δέν τολμάει να ζυγώση. Κοιτάζει από μακριά τόν ύπάλληλο ζητώντας να μαντέψη στα μάτια του τήν άπάντηση... Σκύβει και λέει τ'ονόμα του δειλά. Ο ύπάλληλος του ρίχνει μιση μάτια και σηκώνει άψηλά το κεφάλι του. Δέν έχει γράμμα. Κρίμα ο κόσμος του.

— Περίεργο, γιατί να μη μου γράψη, συλλογιέται.

Βγαίνει στο δρόμο. Στέκεται στην γωνιά και κοιτάζει το πλήθος άφαιρεμένος. Μέσα σε τόσες γυναίκες που περνούνε από μπροστά του, γιατί να μην είναι κ' ή Ρίκα; Μά και μιá δέν είτανε που να της μοιάζη. Κείνη είχε κάτι το ξεχωριστό άπάνω της. Όλες αυτές οι γυναίκες με τα φτερά και τις μυρουδιές, που περνανε καμαρωτές σά να λένε «εγώ είμαι δέτε με» είχανε πάνω τους κάτι το ψεύτικο, το χτυπητό. Κείνη είχε μιá φυσικάδα, μιάν άπλότη στην ντυμασιά, στην κουσέντα, στο φέριμο...

Βγάζει το ρολόι του και κοιτάζει τήν ώρα.

— Καιρός είναι να πηγαίνω, ψιθυρίζει.

Πρέπει να επισκεφτή το βουλευτή του. Φάνηκε άλήθεια τόσο πρόθυμος, τόσο ευγενικός. Αυτός να τρέξη στο ύπουργείο, αυτός να τονέ συστήση στον ύπουργό για ένα καλό δάσκαλο, αυτός στα τελευταία, βλέποντας τους διαταγμούς του ύπουργού, να το θέση ζήτημα. Η ο Άλέξης θά διοριστή στην Άθήνα δάσκαλος ή αυτός φεύγει από το κόμμα. Έτσι ήξερε να λύνη αυτός τα ζητήματα. Μιά κι έξω. Και το πέτυχε. Ο ύπουργός έδωσε τήν ύπόσχεσή του. Τώρα ο Άλέξης δέν είχε παρά να πάη στο σπίτι του βουλευτή, όπως τούχε παραγγείλει, για να πάρη από τα ίδια τα χέρια του, το χαρτί του διορισμού του.

— Έτσι ξαναγυρίζουμε στη δουλειά μας. Μά εδώ είναι άλλοιώτικα, υπάρχει δρίζοντας, μπορεί κανείς να δουλέψει.

Βλέπει μία σύναξη στο δρόμο, δεξιά από ένα μέτρο σπίτι. Στά παράθυρα τῶ γειτονικῶν σπιτιῶν προβάλλουν κεφάλια πού κρεμιούνται να δροῦνε, περίεργα. Αὐτὸ χωροφυλάκοι φυλάνε τὴν δξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ. Ὁ Ἀλέξης ζυγώνει περίεργος, χώνεται μέσα στο πλῆθος.

— Τι τρέχει; ρωτάει.

— Ἄ τίποτα. Μία παλιογυναίκα, μιὰ κοινὴ ἤρθε καὶ κάθησε στο σπίτι αὐτὸ κ' οἱ γειτόνοι κάνανε ἀναφορά στὴν ἀστυνομία νὰ τὴν βγάλῃ. Αὐτὴ δὲ θέλει νὰ βγῇ καὶ ἰώρα ἢ ἀστυνομία τὴν βγάζει διὰ τῆς βίας, τοῦ ξηγάει ἕνας γείτονας.

— Πλημμυρίσανε τὴν Ἀθήνα οἱ παλιογυναίκες. Δὲν τολμοῦμε νὰνοίξουμε τὰ παράθυρά μας, φωνάζει ἕνας γηραλέος κύριος μ' ἕνα ἄνθος στὴν κουμπότρυπα, φρεσκοξουρισμένος.

— Ἐχετε κορίτσια; ρωτάει ὁ Ἀλέξης.

— Εἶμαι γκαρσόνι, μὰ δὲν ἔχει νὰ κάνῃ. Καθένας θέλει τὴν ἡσυχία του.

Ἐνα κορίτσι κρεμιέται στὸ παράθυρο γιὰ νὰ δῇ τὴν πόρνη πού θὰ τὴν βγάλουνε.

— Μέσα, σκύλλα, γλήγορα, ἀκούγεται πνιχτὴ ἢ φωνὴ τῆς μάνας.

Ἡ κόρη κλείνει τὰ φύλλα καὶ στέκεται πίσω ἀπὸ τὶς γρίλιες.

— Ἐτσι μάλιστα. Νὰ μὴ φαίνεσαι, λέει ἡ μάνα ἰκανοποιημένη.

Ἀκούγονται φωνές μέσα ἀπὸ τὸ σπίτι.

— Δὲν πάω πουθενά.

Ὁ γηραλέος κύριος στενοχωριέται.

— Μὰ τί τὴν φυλάνε; Αὐτὴν ἢ θὰ περάσῃ; φωνάζει θυμωμένος.

— Νά, νά, τὴν κατεβάζουνε, φωνάζουνε.

Τὰ φύλλα τῆς πόρτας ἀνοίγουνται.

— Ὡ ὦ ὦ, ἀλαλάζει τὸ πλῆθος.

— Νάττηνε, νάττηνε!

Οἱ χωροφυλάκοι κατεβάζουνε τὴ γυναίκα στὰ χέρια. Κεῖνη λιγοθυμισμένη εἶναι ἀνίκανη τῶρα νὰ βγάλῃ μιλιὰ. Τὸ πλῆθος χώνεται ἀπάνω διψασμένο. Θέλει νὰ τὴν δῇ ἀπὸ κοντά, νὰ χορτάσῃ...

Οἱ χωροφυλάκοι ἀνοίγουνε δρόμο μέσα στο πλῆθος. Μιὰ ἄμαξα ζυγώνει ἀργά, στέκεται δεξιά ἀπὸ τὴν πόρτα. Ἡ γυναίκα πόνει σὺν πεθαμένη ἀπὸ τὸ φόβο κὶ ἀπὸ τὴ ντροπή, ἀφήνει νὰ τὴν οδηγήσουνε μέσα στὴν ἄμαξα βασταχτή. Ἐνας χωροφυλάκος θρονιάζεται δίπλα τῆς. Ὁ ἄμαξας βαράει τὰλογα.

— Γιούχααα... ἀλαλάζουνε ἀποπίσω καθὼς βλέπουνε τὴν ἄμαξα νὰνοίγῃ δρόμο μέσα στο πλῆθος.

Τὰ παιδιά παίρνουνε ἀποπίσω τὴν ἄμαξα τρέχοντας. Ἐνας ἄντρας τρέχει κὶ αὐτὸς μαζί τους. Εἶναι ὁ Ἀλέξης.

— Μωρὲ κοτζάμ ἄντρας, δὲ ντρέπεται λιγάκι, φωνάζει κάποιος, δείχνοντάς τονε μὲ τὸ χέρι.

Κεῖνος δὲν ἀκούει. Τρέχει, λαχανιάζει, ἐπιμένει νὰ φτάσῃ τὴν ἄμαξα. Μὰ ἡ ἄμαξα πῆρε πιά δρόμο, ἔστηρε σὲ κοκκάκια καὶ κεῖνος ἀναγκάζεται νὰ σταθῇ στὴ μέση τοῦ δρόμου λαχανιάζοντας. Ὁ ἄντρας στάζει ἀπὸ τὸ κούτελό του. Φωτιὰ τὸ πρόσωπό του.

— Σοῦφυγε, φωνάζει κάποιος κοροϊδευτικά.

Ρωτάει κάποιον.

— Ποῦ θὰ τὴν πάνε;

— Μὰ, στο τμήμα, πού ἄλλοῦ; ἀποκρίνεται κεῖνος.

Στὸ τμήμα. Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ πάρῃ πληροφορίες, ἐκεῖ θὰ τὴν δῇ. Ὡ! Εἶναι τόσο τρομερό, τόσο ἀπίστευτο! Ὡτάει στο τμήμα. Ἐνας σκοπὸς ἀκουμπάει στον τοῖχο νυσταγμένος.

— Φέρανε τῶρα ἐδῶ μιὰ γυναίκα; ρωτάει.

— Δὲν ξέρω, ἐγὼ τῶρα ἤρθα. Ἐμπα μέσα καὶ ρῶτα, ἀποκρίνεται ὁ σκοπὸς ἀδιάφορα.

Μπαίνει σὲ μιὰν αὐλὴ μαρμαρένια. Πίσω ἀπὸ ἕνα φεγγίτη, κλεισμένο μὲ σίδερα, στο βάθος, προβάλλει ἕνα κεφάλι πού πιάνει τὰ σίδερα μὲ τὰ χέρια του σὰ νὰ θέλῃ νὰ τὰ συντρίψῃ. Ἡ ματιὰ του διψασμένη γιὰ φῶς, ἀέρα, λευτεριά... Ἀπὸ μέσα βαθειὰ φτάνουνε φωνές, γέλια, βλαστήμιες, οὐρλιάσματα... Εἶναι οἱ τρελλοὶ πού τοὺς μαζώξανε ἀπὸ τοὺς δρόμους...

Ἀνεβαίνει μιὰ ξύλινη σκάλα. Ἡ λάσπη σκεπάζει τὰ σάπια σανίδια. Μιὰ βαρεὶά μουρουδιὰ φανικοῦ τονε χτυπάει στὴ μύτη... Μπαίνει σ' ἕνα δωμάτιο. Ἐνας ἀξιωματικὸς σκύβει πάνω σ' ἕνα σωρὸ χαρτιά. Εἶναι ὁ ἀστυνόμος.

— Σὰς φέρανε δῶ μιὰ γυναίκα;... ρωτᾷ δειλὰ μὲ κομμένη φωνή.

Ὁ ἀστυνόμος σηκώνει ἀργὰ τὸ κεφάλι του, τοῦ ρίχνει μιὰ ματιὰ ἐξεταστικὰ.

— Μιὰ γυναίκα; Ἄ! Θὰ λὲς γι' αὐτὴ τὴν πόρνη. Τὴν ἔστειλα στο νοσοκομεῖο νὰ τὴν ἐπιθεωρήσουνε. Μὰ γιατί ρωτᾷς; Εἶναι συγγενισσά σου; ρωτᾷ μὲ ἀδυστηρὸ ὕφος.

Τάχασε. Τι νὰποκριθῇ;

— Μὰ, δχι, δηλαδὴ εἶναι μιὰ γνωστὴ μου.

Ὁ ἀστυνόμος ἀγριεύει.

— Γνωστὴ σου αἰ; Κατάλαβα. Ἀγαπητικὸς τῆς πάει νὰ πῇ. Κ' ἔχεις καὶ τὸ κουράγιο καὶ παρουσιάζεσαι μπρὸς μου. Γκρεμίσου ἀπὸ δῶ γλήγορα, παληάνθρωπε, φωνάζει.

Οἱ βρισιές τοῦ ἀστυνόμου, πού τὸν παρουσιάζουνε γιὰ ἕναν κοινὸ ἐκμεταλλευτὴ, δὲν τοῦ κάνανε κείνη τὴ στιγμὴ καμιὰν ἐντύπωση. Δὲν ἀκούει τίς βρισιές. Θυμᾶται μόνο τὰ λόγια πού τοῦπε γιὰ τὴ γυναίκα κὶ ἀνατριχιάζει.

— Στὸ νοσοκομεῖο! Αὐτὴ! Εἶναι τρομερό, εἶναι νὰ χάσῃ κανεὶς τὸ νοῦ του! φθυρίζει σὰ βγαίνει στο δρόμο.

Πάει. Δὲν εἶναι πιά ἐλπίδα νὰ μάθῃ τίποτα. Ἐτοῦ θὰ μείνῃ μόνο μὲ τίς φριχτὲς αὐτὲς ὑπόνοιες πού τὸν

ἀγγυλώνουνε σὺν καρφίτσες, πού τοῦ τριβελάζουνε τὸ νοῦ . . .

Ἄσυνκίστητα παίρνει τὸ δρόμο γιὰ τὸ σπίτι τοῦ βουλευτῆ. Τὸν περιμένει ὁ διορισμός, ἡ ζωὴ. Μὰ ἡ καρδιά του εἶναι τόσο βαρειά κείνη τῆ στιγμῆ πού δὲν τοῦ κάνει καμιὰν ἐντύπωση ἢ ἰδέα τοῦ διορισμοῦ του στὴν Ἀθήνα. Δὲ συλλογιέται τὸ διορισμό, τὴν καινούρια ζωὴ πού τοῦ ἀνοίγεται μὲ τὸ χαρτί αὐτό. Συλλογιέται αὐτὸ πού εἶδε νὰ ξετυλίγεται μπρὸς στὰ μάτια του. Ἄν εἶτανε αὐτή; . . .

Νὰ τὸ σπίτι τοῦ βουλευτῆ. Ἐνα βαρὺ, ὀγκώδικο χτίριο σὰ νὰ βαραίνει σὲ ὅλα τὰ χτίρια πού ὑψώνονται γύρω του. Κλειστὰ τὰ παράθυρα, κλειστὴ ἡ βαρειά, καρυδένια ὀξώπορτα μὲ τὰ χοντρά μπρούτζινα πόμολα.

Ζυγώνει, πατάει τὸ κουδούνι. Ἡ πόρτα ἀκούνητη, δουβή. Περιμένει. Στὴ θέση αὐτῆ τοῦ φαίνεται πὼς μοιάζει σὰ ζητιᾶνος πού περιμένει νὰ κατεβουνε νὰ τοῦ πετάξουνε κάποιαν ἐλεημοσύνη. Νοιώθει τὸν ἑαυτὸ του ταπεινωμένο, μικρό . . .

— Ζητιᾶνος, μουρμουρίζει μὲ σιχασιά.

Ἐτοιμάζεται νὰ πατήσῃ πάλε τὸ κουδούνι. Ὑψώνει τὸ χέρι του ὡς ἐκεῖ μὰ πάλε τὸ κατεβάζει σὰ νὰ τοῦρθε κάποια ἔμφωνια ἐμπνευση.

— Ὅχι, ὄχι! Δὲ θέλω θέση ἀπὸ τὸ κράτος. Θὰ ζήσω μονάχος μου, ψιθυρίζει.

Φεύγει . . . Τώρα νοιώθει μιὰ βθεϊὰν ἀνακούφιση, ἕνα αἰσθημα περήφανο μέσα του, σὰ νὰ τοῦφυγε κάποιον βάρος ἀπὸ τὴν ψυχὴ πού τὴν βάραινε . . .

Ἀνοίγει ἡ πόρτα. Μιὰ δούλα μὲ ἄσπρη ποδιά προβάλλει τὸ κεφάλι τῆς. Κοιτάζει γύρω. Δὲ βλέπει κανένα.

— Κάποιον παληόπαιδο θὰ χτύπησε τὸ κουδούνι, μουρμουρίζει καὶ κλείνει πάλε τὴν πόρτα μὲ κράτος . . .

7

Κατέδραμε ἀπὸ τὸ Λυκαθηττό. Τὸ ἀνέδασμά του στὴν κορφὴ τοῦ βράχου, πού ἡ Ἀθήνα σέρνεται σκλάβο κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του, χωμένα μέσα στὰ θαθειοπράσινα πεῦκα, ἐνῶ ἡ κορφὴ του, πού τὴν ψήνει ὁ ἥλιος, ὑψώνεται ἄσπρη, γυμνή, εἶτανε κι' ἕνα ἀνέδασμα τῆς ψυχῆς του. Σὰν ἔμπαινε στὸ μικρὸ ἐκκλησιδάκι καὶ κάρφωνε τὰ μάτια του στὶς εἰκόνες, πού ἡ καθεμιὰ εἶναι καὶ μιὰ ἱστορία πόνου κ' ἐγκαρτέρησης σ' ἕνα ἀψηλὸ ἰδανικό, σὰ εὐθιζε ἐπειτα τὴν ματιὰ του στὴ θάλασσα πού ἀπλωνότανε μακριά, γαλάζια, ἐνοιώθε τὸν ἑαυτὸ του πιδ ἄλαφρό, πιδ δυνατό . . .

Σαββατῆδροδο. Τὸ σκοτάδι ἀπλώνεται στοὺς δρόμους κ' οἱ φαναράδες τρέχουνε βιαστικὴ νανάψουνε τὰ φανάρια τῶ δρόμων. Εἶναι ἡ ὥρα πού ξυπνάει ἡ μυστικὴ ζωὴ τῆς πόλης. Ἡ μοδιστρούλα πού σκόλασε κείνη τὴν ὥρα ἀπὸ τὴ δουλειά, τρέχει βιαστικὰ νὰ βρῇ τὸν ἀγαπημένο της πού τὴν προσμένει στὸ μέρος πού ὄρισαν, ὁ ζητιᾶνος πού ντρέπεται νὰ φανῇ τῆ μέρα, περνάει δίπλα σου, σὺρριζα, καὶ σοῦ ψιθυρίζει

στὸ αὐτὸ σὰ νὰ ξεμολογιέται ἐμπιστευτικὰ τὴ φτώχεια του.

Ὁ Ἀλέξης κατεβαίνει ἀργὰ τὸ δρόμο . . . Ἐνα σπίτι λάμπει φωτισμένο. Πάνω ἀπὸ τὴν ὀξώπορτα κείει κρεμασμένος ἕνας μικρὸς κόκκινος γλόμπος τοῦ γκαζιῦ πού σκορπίζει στὸ πεζοδρόμιο ἕνα κόκκινο φῶς. Τὰ παράθυρα φωτισμένα στὴν ἀράδα. Μιὰ σημαία κρέμεται ἀπὸ ἕνα παράθυρο. Στὸ μεσανὸ μπαλκόνι μιὰ ἐπιγραφή μὲ γράμματα μπλὲ σὲ ἄσπρο φόντο «Ἐργατικὴ λέσχη».

Ὁ Ἀλέξης σταματᾷ τὸ βῆμά του, σηκώνει τὸ κεφάλι του, διαβάζει τὴν ἐπιγραφή, μετράει τὰ φωτισμένα παράθυρα. Ἀνθρώποι ἔρχονται καὶ μπαίνουνε μέσα ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ ὀξώπορτα πού χάσκει διάπλατη. Εἶναι ὄλοι ἐργατικοί, δουλευτᾶδες, ὅπως φαίνονται ἀπὸ τὶς φορεσιές τους, μὲ χέρια χοντρά, λερωμένα ἀπὸ τὴ δουλειά . . .

Ρωτᾷ κάποιον πού στέκεται στὴν πόρτα.

— Ἀπόψε ἔχομε τὰ ἐγκαίνια τῆς λέσχης, ἀποκρίνεται κείνος.

— Μπορεῖ νὰ μπῆ κανένας; ρωτᾷ ὁ Ἀλέξης.

— Μπράβο, γιατί ὄχι;

Ὁ Ἀλέξης ἀνεβαίνει τὴ σκάλα. Μιὰ πλατεία, μακριὰ σάλα προβάλλει μπροστά του. Καρέκλες βαλμένες στὴν ἀράδα γιομίζουνε τὴ σάλα. Οἱ μισὲς εἶναι πιασμένες ἀπὸ ἀνθρώπους πού κάθονται καὶ κουβεντιάζουνε σιγαλά. Ρητὰ μεγάλων ἀντρῶν, πούναι σὰν παραγγέλματα στοὺς ἐργάτες, μὲ χοντρά κόκκινα γράμματα, στολίζουνε τοὺς τοίχους. Ὑπάρχει καὶ μιὰ ἔδρα γιὰ τὸ ρήτορα, τυλιγμένη σὲ μιὰ ἑλληνικὴ σημαία. Κάποια κάδρα μέσα σὲ χρυσὲς κορνίζες τραβοῦνε ὄλη τὴν προσοχὴ τοῦ Ἀλέξη.

— Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ γέρος μὲ τὰ γένεια; ρωτᾷ τὸ διπλανό του.

— Μμ. Δὲν ξέρω ἀποκρίνεται κείνος.

— Ὁ Τολστόη, ξηγάει ἕνας ἀποπίσω τους.

— Μπᾶ! Αὐτὸς εἶναι ὁ Τολστόη; ψιθυρίζει ὁ Ἀλέξης μὲ θαυμασμό.

— Πῶς τὸν εἶπες; ρωτᾷ ὁ γείτονάς του.

Ὁ Ἀλέξης ἐκναλέει τὸνομα τοῦ Τολστόη. Ὁ ἄλλος προσπαθεῖ νὰ τὸ ἐπαναλάβῃ μὰ τὰ χεῖλια του δὲν τονὲ βοηθᾶνε. Τὸ μπερδεύει, τὸ τρώει, τὸ ἀλλάζει, ὅσο πού ἀπελπίζεται.

— Ἄς εἶναι. Καὶ τί εἶτανε αὐτὸς; ρωτᾷ περιέργως.

* Μεγάλος φιλόσοφος, Ρούσσο, τοῦ ξηγάει ὁ Ἀλέξης.

* Ὁ ἄλλος θέλει νὰ ζητήσῃ περισσότερες ἐξηγήσεις γιὰ τὸ ἔργο τοῦ φιλοσόφου αὐτοῦ, μάλιστα τί δουλειά ἔχει ἐδῶ μέσα τὸ κάδρο του, μὰ ντρέπεται νὰ ρωτήσῃ γιὰ νὰ μὴ φανῇ περισσότερο ἢ γύμνια του.

— Καὶ τὸ ἄλλο κάδρο δίπλα; ρωτᾷ ὁ ἐργάτης τὸν ἄλλο πού καθότανε ἀποπίσω του ἀφοῦ ἀπελπίστηκε ἀπὸ τὸν Ἀλέξη.

— Αὐτὸς εἶνε ὁ Μπέμπελ.

— Ρούσσο, κι' αὐτὸς;

—Όχι. Γερμανός.

—Τί παράξενα όνόματα, ψιθυρίζει.

Συλλογιέται λίγο.

—Μά δέν έπρεπε νάχουνε και τó κάδρο του βασι-
ληά; ρωτάει άξαφνα σά νάκανε καιμιά μεγάλη άνα-
άλυψη.

—Ο άλλος ξύνει τó κούτελό του.

—Βέβαια. Ο βασιληάς δέν έπρεπε νά λείπη άποδώ
μέσα.

—Σωπάτε! άρχίζει ó άγιασμός, φωνάζει κάποιος.

—Η σάλα είναι γιομάτη. Μερικοί είναι άνεθασμένοι
στά παράθυρα. Όλοι βρίσκονται για μιά στιγμή όρθοί.

—Ευλογητός ó Θεός, άρχίζει νά λέη ό παπās με τó
πετραχήλι κάνοντας άργά τó σταυρό του, ένψ ή. μυ-
ρουδιά του λιθανιού άπλώνεται μέσα στη σάλα.

—Όλοι κάνουνε τó σταυρό τους άργά, ρυθμικά άκο-
λουθώντας τó χρόνο του παπā μ' ένα σοβαρό, κατα-
νουχτικό ύφος; ó παπās διαβάζει μέσα άπό ένα μικρό,
θεμένο, λυγδιασμένο βιβλιάρáκι. Η φωνή του άντη-
χάει μονότονη, ρυθμικά, ó καπνός άνεθαίνει άργά,
άψηλά, μέσα άπό τó θυμιατό που τó κρατάει ένα παιδί
στό χέρι του και τó κουνάει πάνω και κάτω... Δια-
βάζει τó Βαγγέλιο. Όλοι σκύδουνε τά κεφάλια...
—Έπειτα άρχίζει, πάλε τó διάβασμα μουρμουριστά, τρώ-
γοντας τά λόγια του που βγαίνουνε άκατάληφτα άπό
τó στόμα του.

—Μά δέν έχει τελειωμό αυτός ó άγιασμός; ψιθυ-
ρίζει κάποιος.

—Σούτ' τί είναι αυτά που λέε; τού άποκρίνεται ó
διπλανός του.

—Ναι. Δέν μπορούσε τάχατες νάναι πιό συντομώ-
τερος; επιμένει ó πρώτος.

—Αυτοί που τά κανόνισανε, έτσι τó βρήκανε σωστό.

—Κ' έμεις δέν μπορούμε νά τά κανονίσουμε άλ-
λοιώτικα;

—Φυσικά όχι. Έκείνοι είχανε τó "Άγιο Πνέμα
μέσα τους.

—Ο άλλος σωπαίνει νικημένος.

—Σωσον κύριε τόν λαόν σου και ευλόγησον τήν
κληρονομίαν σου, ψέλνει ó παπās, σταυρώνει με τά
δάχτυλά του τó νερό πούναι σέ μιάν άσπρη λεκάνη,
βουτάει μέσα ένα ματσάκι βασιλικό που κρατάει στα
χέρια του, κι άρχίζει νά ραντίζει άπό μακριά τούς
άνθρώπους που δέχονται φχαριστημένο, τίς πιτσιλάδες
του νερού στα πρόσωπά τους. Ο παπās φέρνει γύρο
όλη τή σάλα ραντίζοντας και ψέλνοντας, έπειτα στέ-
κεται κ' ένας ένας περνάει άπό μπροστά του φιλώντας
τó σταυρό που κρατάει στό χέρι ένψ εκείνος τού ραν-
τίζει τó μέτωπο.

—Καλή, πρόοδο στα έργα σας κι ó Θεός μαζί σας,
φωνάζει ó παπās βγάζοντας τó πετραχήλι του. Ο ά-
γιασμός είχε τελειώσει.

—Τελειώσαμε επιτέλους. Μας ξεθέωσε αυτός ó
παπās, φώναξε ένας σά νάνακουφίστηκε άπό κανένα
βάρος.

—Ο παπās δίπλωσε τó πετραχήλι του κανονικά, κα
κάθησε σέ μιά καρέκλα φχαριστημένος σά νάλεγε «Εί-
δατε άγιασμό που σας έκανα;»

—Ένας άνθρωπος σιγώνεται άπό χάμω. Είναι ó ρή-
τορας. Άνεθαίνει στο βήμα και φέρνει τή ματιά του
γύρο. Τριμμένα τά ρούχα του δείχνουνε πώς κι αυτός
είναι ένας εργάτης σάν τούς άλλους. Σωπαίνει κάμπο-
σην ώρα μέσα σέ μιά σιγαλιά, σά νά θέλη νά ταχτο-
ποίηση κείνη τή στιγμή τή σκέψη του, κι άρχίζει νά
μιλάη. Η γλώσσα του τρέχει.

—Μπράβο. Απόξω τά λείε, δίχως χαρτί; ψιθυρί-
ζει ένας.

—Μιλάει άπλά, φυσικά! Έλεε τίς λέξεις τίς νοιώθω,
λέει άλλος.

—Βέβαια. Μπορούσε νά τά πη πιό καλύτερα, πιό
έλληνικά. Μά τί νά σου κάνη, ó καημένος. Έργάτης.
Ποιός ξέρει άν πάτησε και σέ σχολειό.

—Ο ρήτορας ύστερα άπό ένα θερμό χαιρετισμό στούς
εργάτες μπαίνει στο θέμα του. Μιλάει για ένωση.

—Αυτή θά μας δώση, αδέρφια, τή νίκη. Μήν πε-
ριμένετε τίποτα άπό κανένα. Ό,τι κάνουνε τά χέρια
μας, έτσι άρπάξουμε με τά χέρια μας αυτό θάναι
χτήμα δικό μας, αιώνιο. Έμπρός με καθαρή καρδιά
στον άγώνα, με τά μάτιχ πρós τήν Άνατολή, με τά
κεφάλια άψηλά. Άγάπη και πίστη. Όχι πιά κλάψες.
Όχι! Δέ ζητάμε λεημοσύνη άπό κανένα, δε θέλουμε νά
μας λυπηθώ κανένας. Θάγωνιστούμε, θά παλαίψουμε,
κι άν είμαστε δυνατοί, δική μας ή νίκη. Με τά χέρια
μας, με τόν ιδρωτά μας και με τó αίμα μας ακόμα θά
ύψώσουμε τó ναό της Άλήθειας και της Δικαιοσύνης
που είναι οι δικές μας θεότητες, οι ξεχωριστές.

—Η φωνή του άντηχούσε σ' ένα θερμό τόνο μέσα
στη σάλα με μιά φυσικότητα πουκανε τά λόγια του νά
μπαίνουνε στην καρδιά. Ο Άλέξης ρουφούσε τά λόγια
του. Ποτέ δέν είχε άκούσει τέτοια λόγια στη ζωή του.
Αυτά πουχε άκούσει, πουχε διαβάσει στα βιβλία τυπω-
μένα, αυτά που κι ó ίδιος πολλές φορές στο χωριό
τάχε πη, αυτά είτανε άλλοιώτικα... Αυτός ó άνθρω-
πος άπόψε του τρικύμισε τó νού με τά παράξενα λό-
για του, του γέννησε σκέψεις, του άνοιξε όρίζοντες που
ούτε τούς φανταζότανε. Τó κήρυγμα αυτό τó δυνατό
φύσηξε σά μιά πνοή ζωής, πέρασε μέσα άπό τούς πό-
ρους του κορμιού του και του κλόνησε τάδύνατα,
τάστενικά νεύρα του...

—Ο ρήτορας τέλειωσε τó λόγο του με μιά συγκινητι-
κιάν άποστροφή. Κατέβηκε άπό τó βήμα κ' ένας ένας
οί άκροατές του ζυγώνανε για νά του δώσουνε τó
χέρι και νά τονέ συχαρούνε. Πρώτος ζύγωσε ó παπās.

—Όρατα, πολύ όρατα. Μιά παράλειψη μόνο είχε
ó λόγος σας, είπε.

—Ποιά; ρώτησε ó ρήτορας άδιάφορα, σκουπίζον-
τας τόν ιδρωτά άπό τó κούτελό του.

(Άκολουθεί)

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓ'ΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοχτήτης : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άφ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνδρομή χρονιάτικη : Δρ. 20.

Βρίσκεται στο βιβλιοπωλείο Π. Βασιλείου (δόδος Σταδίου 42) και στο έφημεριδοπωλείο Γιαννοπούλου, δόδος Πανεπιστημίου 81, (Χαυτεία).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΔΥΟ λόγια δικαιοσύνης για τὸ Σπύρο Παπά. Ὅσοι τὸν ξέρουν καλά, δὲν ἀπορήσανε καθόλου πὺ βρέθηκε ἀνακατωμένος, καὶ τόσο πολὺ μάλιστα, στὴν ὑπόθεση τῶν κλεμμένων τηλεγραφημάτων τῆς Γερμανικῆς καὶ Αὐστριακῆς πρεσβείας. Μὰ ὅσοι τὸν ξέρουν πάλι, ἔχουν τὴν πεποίθησιν πὺς αὐτὸ τόκαμε γιὰ νὰ ἐξυπερετήσῃ τὰ συμφέροντα τῆς Γαλλίας. Ἄν πῆρε γι' αὐτὸ παράδες, (πράμα πὺ δὲν ἀποδείχθηκε ἀκόμα), δὲ σηκίνει. Ὁ Παπῆς θὰν τόκνε καὶ γάρισμα, θὰδινε καὶ παράδες, ἂν εἶχε. Γιατὶ ὁ Παπῆς εἶναι ἄθρωπος μὲ ἰδανικά, μὲ πίστες. Ζώντας στὴ Γαλλία (γιατιέκει μεγάλωσε καὶ σπούδασε) πίστεψε στὸ Βοναπαρτισμὸ καὶ μὲ τὸ ἰδανικὸ αὐτὸ κατέθηκε στὴν Ἑλλάδα καὶ μὲ τὸ ἰδανικὸ αὐτὸ ἔζησε καὶ ζεῖ. Κ' ἕνας ἄθρωπος πὺ πιστεύει σὲ ἰδανικά, εἶναι ἀνίκανος νὰ κάμει ἀτιμωτικὴ πράξη. Καὶ πολὺ λιγότερο εἶναι ἄθρωπος εὐγενικός, ἀγαθός, τίμιος, ἀλτρουϊστῆς, ἂν τὸ Σπύρο τὸν Παπά. Ἀπὸ μπουνταλοσύνη, μπορεῖ. Μὰ ἀπὸ κακὴ πρόθεση, ποτέ. Καὶ εἴμαστε πρόθυμοι νὰν τὸ βεβαιώσουμε καὶ νὰν τὰποδείξουμε καὶ μπροστὰ στὸ Δικαστήριον, ἂ μᾶς κλέσουν.

ΑΝ ἔρχεστε ἔρεξη γιὰ γέλια, διαβάστε ἕνα μακαρόνι στολισμένον μάλιστα μ' ἕνα ἀττικώτατο ΟΥΔΕΝΕΣ. Τὸ μακαρόνι αὐτὸ δημοσιεύθηκε στὸ «Βιομήχανο» (9 Αὐγούστου 1915, σελ. 2, στήλη 4) πὺ τὸν ἐ βγάζει ὁ κ. Ἀποστολόπουλος, συγγραφέας τῶσων καὶ τῶσων εἰδικτικῶν (μάλιστα!) βιβλίων.

Ὅριστε το :

Οἱ μαλλιαροὶ οὐδένες ἄλλοι εἶδιν εἰ μὴ οἱ ἀπὸ δυσνοίας καὶ κακοηθείας ἀμαθεῖς. οἱ μὴ ἐπιδίδοντες εἰς τὰ μαθήματα τῶν σχολείων, οἱ δύσσοι καὶ φυγάδοι καὶ οἱ κίναδοι τῶν τριόδων καὶ τῶν βράχων τῆς Πηνυκῆς καὶ τῶν παρὰ τὴν Ἀκρόπολιν ἢ τινῶν ὑπογείων καὶ διαφθορειῶν καὶ χασισοποιείων. Ἐκ τῶν ὑποκειμένων τούτων προέρχονται τὰ καθάρματα τῶν μαλλιαρῶν, συμπαρασύροντα καὶ ἄλλους τινὰς ἀγαθοπιστοτέρους κουτεντέδες εἰς τὴν γλωσσικὴν τῶν αἴρεσιν τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς καταστροφῆς παντός· τοῦ κάλλους, ὅπερ ἡ ἀρχαία Ἑλλάς δι' αἰῶνων ἐδημιούργησε καὶ συνύφανεν ἕως διδάγμα περικαλλές ἀποθανμαζόμενον ὑπὸ σύμπαντος τοῦ κόσμου. Καὶ τὸ διδάγμα νοῦτο, τὸ ἐπι-

στέφον τὸν κόσμον σύμπαντα καὶ ὄχι τὴν Ἑλλάδα μόνον ἔρχονται νὰ καταστρέψουν σήμερον οἱ δύσσοι, οἱ ἀμαθεῖς, οἱ ἐκφυλοὶ καὶ οἱ κίναδοι, οἱ αὐτοκληθῆντες μαλλιαροὶ διὰ μορῖαν καὶ ρυταρίαν κεφαλῆς, σώματος καὶ ψυχῆς.

Σ' ΕΝΑΝ ἄγριο λίβελλο πὺ δημοσιεύουν τὰ τελευταῖα «Σοσιαλιστικὰ φύλλα» κατὰ τοῦ Ματσούκα, γράφουν καὶ τοῦτα τὰδικα καὶ κακόβουλα «πὺς στὴ μάχη τοῦ Σαραντάπορου βρέθηκε ὁ Ματσούκας, μέσα σὲ μιὰ καλύβα, μὲ τὸ σῶμα ἐριζόντια, χωσμένο στὸ κριθάρι, ὡς ἔστ' αὐτιά, γιὰ νὰ μὴν ἀκούει τις ὀβίδες». Ἐμᾶς ὡς τόσο μᾶς βεβαιώσανε πολεμιστῆς τοῦ Σαραντάπορου, πὺ βέβαια δὲν εἰντουσαν κι αὐτοὶ ὡς ταῦτιά χωσμένοι στὸ κριθάρι, πὺς ὁ Ματσούκας πολέμησε στὸ Σαραντάπορο καὶ παντοῦ γενναϊότατα, καὶ ἀπόδειξη τραγὴ τὰ δυὸ μέταλλα τοῦ πολέμου πὺ τοῦ κόλλησε ὁ Βασιλιάς στὰ στήθια καὶ πὺ τόσο περιφάνη τὰ φοράει.

Ὅσο γιὰ τοὺς ἄλλους τίτλους πὺ τοῦ χαρίζουν τὰ «Σοσιαλιστικὰ φύλλα», λέγοντάς τονε «commis voyageur πολεμικῶν παραγγελιῶν» καὶ «Ἐθναπόστολο Λεονταρή» καὶ «ἀνυπόφορο Ματσούκα» καὶ «πρότυπο τοῦ ἐμπορικοῦ πνεύματος τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς» καὶ «πειρητικὴ κόπρο κτλ. κτλ. δὲν ἔχουν κανένα δίκιο. Ὁ Ματσούκας τίμιέται καὶ λατρεύεται ἀπὸ ἄλους τοὺς Ἑλληνας καὶ ἡ ἐργασία του εἶναι τόσο λευκὴ ὥστε ἂν καὶ διαχειρίστηκε, χωρὶς καμιὰν ἐξέλεγχσιν, ἑκατομμύρια ὡς τώρα, δὲ βρέθηκε κανεὶς νὰ τὸν κατηγορήσῃ πὺς καταχράστηκε καὶ μιὰ πεντάρα.

Μποροῦνε νὰ μᾶς φέρουν, τὰ «Σοσιαλιστικὰ φύλλα», πραγματικὴ ἀπόδειξη πὺς δὲν εἶναι σωστὰ αὐτὰ πὺ λέμε ; Ὅσο δὲν μποροῦν, ὁ «Νουμάς» θὰ ἔξακολουθήσει νὰναι «θαυμαστῆς τοῦ Ματσούκα» κι αὐτὰ χρέος ἔχουμε νὰ μιλοῦνε μὲ περισσότερο σεβασμὸ γιὰ τὸν ἥρωα, μάλιστα, τοῦ Σαραντάπορου καὶ τὸν ἀκηλίδωτο ἱδρυτὴ τοῦ «Λευκοῦ Σταυροῦ».

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Προκηρύσσει δημοπρασίαν πρὸς ἐνοικίασιν εὐτρεποῦς οἰκίας, χρησιμοποιηθεσομένης ὡς κεντρικὸν κατάστημα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ἡ οἰκία δέον ν' ἀποτελῆται ἐκ δωματίων 65-80 εὐρυχώρων καὶ ὑγιεινῶν καὶ νὰ κείται ὡς οἶον τε εἰς κεντρικώτερον μέρος. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται τὴν 11 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ὥραν 10 π. μ. ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (Γραφεῖον Γενικοῦ Γραμματέως), παρ' ἧ παρέχεται πᾶσα πληροφορία τοῖς ἐνδιαφερομένοις.

Δημοσιευθῆτω μόνον διὰ τῶν ἐχουσῶν ἐγγράφων ἐντολῆν ἐφημεριδίων.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας)

ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Τις «Δροσοσταλίδες» του Πάνου Δ. Ταγκόπουλου, που τις αναγγείλαμε για τὸ περασμένο φύλλο, θὰν τις τυπώσουμε στὸ ἐρχόμενο.

— Ὁ μουσικὸς Καλομοίρης τέλεισε τὸ τρίπρακτο μουσικὸ του δράμα «Πρωτομάστορας». Τὸν ἐρχόμενο χειμῶνα θὰν τῷ χει εἶσομο καὶ γιὰ παράσταση.

— Τὸ ἐκδοτικὸ κατὰστημα Φέξη τύπωσε σ' ἕναν τόμο τὰ ἔργα τοῦ Λασκαράτου καὶ τὰ πουλάει 4 δρ. Τὸ ἴδιο κατὰστημα τύπωσε καὶ τὰ πεταχτὰ τραγουδάκια τοῦ «Πανοράματος».

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ἄλ. Στ. Σύρα. Λάβαμε 8, τι μᾶς ἔστειλες κ' εὐχαριστοῦμε.—κ.κ. Γ. Κουρτ. Γρεβενά, Γ. Ἰωαν. Βέρροια, Σπ. Στ.αθ. Κύθηρα, Β. Ρώτ. Δράμα, Γ. Οἶκον. Καβάλλα, Ἄλ. Μουνεζ. Δράμα, Κ. Ἄργ. Χιό, Γ. Ἐλευθ. Καλάβριτα, Μιχ. Γ. Πετρ. Καστελλόριζο, Δ. Τῆσκ. Σπάρτη, Δ. Κιουδ. Ἀνδρίτσαινα, Σπ. Παναγ. Ἄργος, Μ. Παρηδ. Ἀργαλιστή, Β. Ἄγορ. Φλώρινα, Δ. Χαροτουλ. καὶ Χρ. Χατζ. Χιό κλπ. κλπ. Παρακαλοῦμε νὰ μᾶς στείλετε τὶς καθυστερούμενες συνδρομές.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
42—Ὀδὸς Σταδίου 42

Τὸ πρῶν Βιβλιοπωλεῖο Βασιλείου καὶ Κουκλάρα τὸ ἀνέλαβε τώρα μόνος του ὁ κ. Γεώργιος Ι. Βασιλείου, ὁ ἴδιος ποῦ ἀπὸ τότε ποῦ ἰδρύθηκε τὸ διεύθυνε μὲ τόση παραδειγματικὴ τάξη καὶ προσοδευτικότητα. Τώρα ποῦ μινε μόνος του διευθυντὴς καὶ ἰδιοκτήτης ὁ κ. Βασιλείου θὰ εἰσῶν μεγαλύτερη ᾠθησὴ στὴν ἐργασία του καὶ θὰ πλουτίσῃ τόσο τὸ βιβλιοπωλεῖο του, ὥστε νὰ τὸ κάμῃ πρότυπο βιβλιοπωρικὸ κατὰστημα

τῆς Ἀνατολῆς. Οἱ φίλοι τῆς Δημοτικῆς ἔχουμε χρέος νὰ ὑποστηρίξουμε ὅσο μπορούμε τὸ κατὰστημα αὐτὸ ἔχι μόνον γιὰτὶ σ' αὐτὸ θὰ βρῖσκουμε 8, τι βιβλία μᾶς χρειάζονται, ἀλλὰ καὶ γιὰτὶ, τὸ σπουδαιότερο, τὸ Βιβλιοπωλεῖο Βασιλείου κατῶρθωσε μὲ τὴν ἀφιλοκερδῆ ἐργασία του νὰ διαδώσῃ, μέσα σὲ δυὸ χρόνια, σημαντικὰ τὰ βιβλία τῆς Δημοτικῆς.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**Γραμμὴ Πειραιῶς—Ἀλεξανδρείας**

Μόλις ἐκ τῶν ἀγγλικῶν ναυπηγείων παραλειφθὲν θαλαμηγὸν «ΣΥΡΙΑ» ταχύτητος 15 μιλίων, ἀμυθήτου πολυτελείας καὶ ἀνέσεως ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (παραλία Τρούμπας) ἕκαστον ΣΑΒΒΑΤΟΝ ὥρα 3 μ. μ. κατ' εὐθείαν δι' Ἀλεξανδρείαν.

Γραμμὴ Πειραιῶς-Θεσσαλονίκης-Καβάλλας**Γραμμὴ Πειραιῶς-Κυκλάδων**

Τὸ μὲ διπλοῦς ἑλικας καὶ μηχανὰς ἀφθάστου ταχύτητος πολυτελείας καὶ ἀνέσεως θαλαμηγὸν ἀτμόπλοιον «ΕΣΠΕΡΙΑ» ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Παραλία Τρούμπας).

Ἐκαστὴν ΤΕΤΑΡΤΗΝ, ὥραν 10.30 μ. μ., διὰ Σύρον, Ἄνδρον, Κόρθιον καὶ Τήνον.

Ἐκαστὴν ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ, ὥραν 8ην μ. μ. κατ' εὐθείαν διὰ Θεσσαλονίκην-Καβάλλαν.

Διὰ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

Ἐν Ἀθήναις. Γραφεῖα Γεν. Διευθύνσεως, ὁδὸς Ἀπελλοῦ ἀριθ. 1 καὶ εἰς τὰ Πρακτορεῖα ταξειδίων κ. κ. Θωμῆ Κοῦκ καὶ Υἱοῦ, Ἀδελφῶν Γκιόλμαν καὶ Σ. Σωτηρίου, (Πλατεῖα Συντάγματος) καὶ Ἰωάν. Ρέντι (παρὰ τὸν ἠλεκτρικὸν σταθμὸν Ὀμοσίας).

Ἐν Πειραιεῖ. Γεν. Πρακτορεῖον, ὁδὸς Φίλωνος, 41, (ὄπισθεν Ἀγίας Τριάδος).

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Μ. Π. Σαββάν, ὁδὸς Ἀντωνίου

(Ἐκ τοῦ Πρακτορείου)

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γενικὸς Διευθυντὴς **ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ**
ΤΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΔΟΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Ὁ νεότευκτος ὑπερωκεάνειος κολοσσὸς

«ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ,,

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς (μέσῳ Καλαμῶν-Πατρῶν) κατ' εὐθείαν διὰ Νέαν Ὑόρκην τὴν 6 Σεπτεμβρίου

Ἐπίσης τὸ μέγα Ἑλληνικὸν ὑπερωκεάνειον

«ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ,,

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς μέσῳ Καλαμῶν-Πατρῶν κατ' εὐθείαν διὰ Ν. Ὑόρκην τὴν 14 Σεπτεμβρίου.

Δι' ἐπιτάτας, εἰσιτήρια καὶ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμοπλοίας ὁδὸς Ἀπελλοῦ 1. Ἀριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ : Γενικὸν Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμοπλοίας τῆς Ἑλλάδος, ὁδὸς Φίλωνος ἀρ. 41 (ὄπισθεν Ἀγίας Τριάδος). Ἀρ. τηλ. 127.

Οἱ θέλοντες νὰ ἀπληρωθῶσι θέτες ἀνάγκη νὰ δηλώσωσι ἐγκαίρως εἰς τὰ Κεντρικὰ Πρακτορεῖα τῆς Ἐταιρίας καὶ εἰς τοὺς κατὰ τόπους ἀνεγνωρισμένους ἀντιπροσώπους.

Ὑποστηρίζοντες τὰ Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, ὑποστηρίξτε τὴν **Σημαίαν ἡμῶν, μεγαλύνετε τὴν Πατρίδα ἡμῶν.**